

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Regeringen vill stoppa missbruket av subventionerade anställningar

Publicerad 28 juni 2019

Debattartikel av arbetsmarknadsminister Ylva Johansson. Publicerad i Aftonbladet den 28 juni. Under våren har media vid flera tillfällen rapporterat om hur olika former av anställningsstöd har missbrukats av oseriösa arbetsgivare. I ett uppmärksammat fall har samma person stått bakom ett tiotal bolag som fått ta del av anställningsstöd från Arbetsförmedlingen med syfte att anställa personer som står långt från arbetsmarknaden. Samtliga bolag har sedan gått i konkurs med stora skatteskulder samtidigt som Skatteverket i sin revision konstaterar att inkomster gått till privata utgifter. Att missbruka skattemedel på detta sätt är oerhört allvarligt och måste få ett stopp.

Subventionerade anställningar är viktiga verktyg i arbetsmarknadspolitiken. Genom att arbetsgivaren får ersättning för hela eller delar av lönekostnaden kan jobbchanserna förbättras för personer som annars har svårt att få jobb. Men när möjligheten att anställa människor till ett lägre pris utnyttjas av oseriösa företag och i organiserad brottslighet drabbas både den anställda, andra företag i branschen och skattebetalarna som får stå för notan. För att få stopp på missbruket av subventionerade anställningar skickar regeringen nu ut förslag om lagändringar på remiss. Förslagen innebär att ansvariga myndigheter får bättre kontroll över utbetalningarna till arbetsgivare:

- **Stoppa felaktiga ersättningar.** Försäkringskassan ska få direktåtkomst till vissa uppgifter i beskattningsdatabasen om uppgifterna behövs för att

beräkna ersättning till en person som tar del av insatser. Försäkringskassan ska därigenom kunna kontrollera vilka uppgifter om utbetalda löner som en arbetsgivare lämnar.

- **Se till att arbetstagaren får rätt lön och villkor.** Arbetsförmedlingen ska få rätt att begära in uppgifter från banker och försäkringsbolag i syfte att till exempel kontrollera att lön verkligen har utbetalats och att individen har det försäkringsskydd som den har rätt till.
- **Ge Arbetsförmedlingen bättre förutsättningar att upptäcka fusk.** Arbetsförmedlingen ska få behandla personuppgifter om det är nödvändigt för kontrollen av stöd till arbetsgivare och individer som tar del av insatser. Det stärker möjligheten att upptäcka bidragsbrott och andra former av felaktigheter i enskilda ärenden.

För den som står långt från arbetsmarknaden kan en subventionerad anställning vara en väg in på arbetsmarknaden som kan leda till en varaktig etablering på arbetsmarknaden och ett jobb utan subvention. Det kan handla om någon som precis kommit till Sverige och behöver träna på språket, någon som saknar gymnasieexamen eller har nedsatt arbetsförmåga. Arbetsgivaren kompenseras för osäkerheten inför att anställa en person som varit arbetslös under lång tid eller vars lämplighet och produktivitet kan vara svår att bedöma.

Men för att lönebidrag, nystartsjobb, och andra subventionerade anställningar ska uppfattas som legitima och rättvisa krävs att bidrag och stöd kommer rätt person och rätt arbetsgivare till del. Felaktiga utbetalningar riskerar välfärdssystemens legitimitet och kan medföra stora ekonomiska förluster för hela samhället. Missbruk av subventionerade anställningar kan även innebära att konkurrensen i en bransch snedvrids om företag kringgår regelverket för att få ekonomiska fördelar gentemot sina konkurrenter.

Trots de åtgärder som har vidtagits för att motverka felaktiga utbetalningar behövs fortfarande förbättrade kontrollmöjligheter och samrådet mellan Arbetsförmedlingen och parterna behöver reformeras. Oseriösa arbetsgivare och organiserad ekonomisk brottslighet ska inte kunna utnyttja vår gemensamma välfärd för egna intressen. Att ge ansvariga myndigheter bättre verktyg för att komma åt missbruk av subventionerade anställningar står därför högt på min agenda som arbetsmarknadsminister.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Justitiedepartementet

"Höjda böter vid arbetsmiljöbrott"

Publicerad 17 juni 2019

Debattartikel av justitie- och migrationsminister Morgan Johansson och arbetsmarknadsminister Ylva Johansson, Arbetet 5 juni 2019

Alla som jobbar förtjänar en trygg och säker arbetsplats. Därför beslutar regeringen i dag att höja företagsboten för större företag till 500 miljoner kronor, skriver Morgan Johansson (S), justitie- och migrationsminister och Ylva Johansson (S), arbetsmarknadsminister.

Johan Löfroth, 23, avled av invändiga frätskador och Gustaf Seppelin Solli, 19, brännskadades svårt när de i november 2011 skulle rengöra en av kalkugnarna på Nordkalks anläggning i Luleå.

Nordkalks platschef dömdes senare för grovt vållande till annans död och grovt vållande till kroppsskada, men också Nordkalk som företag fälldes och fick betala 3 miljoner kronor i företagsbot eftersom ett arbetsmiljöbrott begåtts.

Det här är ett exempel på en arbetsplatsolycka som fick förödande konsekvenser.

Och tyvärr är inte Johan och Gustaf ensamma om att förolyckas på jobbet.

Hittills i år har 27 personer omkommit på arbetet. Det är mer än ett dödsfall per vecka, och vi ser en tydlig ökning i förhållande till förra året. Om utvecklingen håller i sig så kommer 2019 att bli ett mycket mörkt år i arbetsmiljöarbetet.

Det är oacceptabelt. Det är fruktansvärt för dem som drabbas, det är fruktansvärt för de anhöriga som inte får se sin partner, förälder, barn eller syskon komma hem, och det är fruktansvärt för kollegorna på arbetsplatsen.

Arbetsmiljöarbetet måste alltså förbättras. Regeringen ökade under den förra mandatperioden resurserna till Arbetsmiljöverket med mer än 100 miljoner kronor. Arbetsmiljöverket har därmed kunnat anställa drygt 150 nya arbetsmiljöinspektörer och ökat antalet inspektioner.

Det är bra. Men vi måste också skärpa straffen. Det ska kosta för arbetsgivaren att slarva med arbetsmiljön.

Arbetsgivaren är alltid ytterst ansvarig för arbetsmiljön och säkerheten på arbetsplatsen. De allra flesta arbetsgivare och företag i Sverige följer de arbetsmiljölagar och regler som gäller.

Men det finns också ett antal oseriösa företag, där man tar genvägar och sätter sina medarbetare i fara för att kunna öka sin vinstandel.

Det är dessa företag vi vill komma åt.

Regeringen föreslår nu en förhöjd företagsbot för större företag när särskilt allvarlig brottslighet har begåtts i verksamheten.

Det kan till exempel handla om dålig arbetsmiljö och undermålig tillsyn, som leder till allvarliga arbetsplatsolyckor.

Vi vill höja maxbeloppet för företagsbot för större företag kraftigt, från dagens 10 miljoner kronor till 500 miljoner kronor. Ett sådant lagförslag beslutar regeringen om i dag.

De sanktioner som döms ut mot företag som bryter mot lagen måste vara rättvisa. I dag har företagets omsättning i princip inte någon betydelse för böternas storlek.

Det innebär att små och stora företag får betala samma bötesbelopp för likartade brott. Böter som för ett mindre företag blir mycket kännbara, är därmed knappt märkbara för ett större företag.

Det är varken rimligt eller rättvist, och det rättar vi också till nu genom att vi föreslår att medelstora och större företags betalningsförmåga ska ha betydelse för företagsbotens storlek.

Var och en måste ta sitt ansvar i arbetsmiljöarbetet på varje arbetsplats för att målmedvetet arbeta förebyggande mot arbetsplatsolyckor och bygga en bra säkerhetskultur.

Alla som jobbar förtjänar en trygg och säker arbetsplats. Våra förslag till skärpta straffrättsliga sanktioner mot oseriösa företag bidrar till en bättre och tryggare arbetsmiljö för alla.

Morgan Johansson
(S), justitie- och migrationsminister

Ylva Johansson
(S), arbetsmarknadsminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Tydligare uppdrag och långsiktiga förutsättningar för Arbetsförmedlingen

Publicerad 09 maj 2019

Debattartikel publicerad i Dagens Nyheter den 9 maj 2019.

Den svenska arbetsmarknaden är stark. Vi har EU:s högsta sysselsättningsnivå. Arbetslösheten fortsätter att sjunka trots att många nya människor har kommit till vårt land de senaste åren på flykt från krig och förföljelse. Arbetsmarknadspolitiken fyller en viktig funktion för att den som har en svag förankring på arbetsmarknaden lättare ska hitta ett jobb. Rustande och matchande insatser kan kompensera för lägre utbildningsnivå eller bristande arbetslivserfarenhet och väga upp för svagare personliga nätverk. Allt fler nyanlända hittar jobb snabbare.

Arbetsförmedlingen har de senaste åren fått ett mer komplext uppdrag. Andelen inskrivna med utsatt ställning på arbetsmarknaden har ökat. Det handlar framförallt om personer som saknar gymnasieutbildning eller är födda i ett utomeuropeiskt land. De har generellt svårare att få jobb än andra arbetssökande och löper större risk att hamna i långtidsarbetslöshet. Samtidigt råder arbetskraftsbrist och ofta höga kompetenskrav för de lediga jobben.

Det har under en längre tid förekommit kritik mot Arbetsförmedlingen och hur myndigheten uppfyller sitt uppdrag. Krav har ställts på att myndigheten ska avvecklas. Genom januariavtalet - den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna - finns nu en möjlighet till långsiktighet och stabilitet i arbetsmarknadspolitiken. Arbetsförmedlingen ska finnas kvar, men reformeras i grunden. Vi går nu vidare med att genomföra detta. Inom

Regeringskansliet tillsätts en genomförandegrupp för att jobba fokuserat med frågan om myndighetens framtida verksamhet. Idag beslutar regeringen även om ett uppdrag till Arbetsförmedlingen för att myndigheten ska förbereda inför och bidra med underlag till reformen.

Arbetsförmedlingens uppdrag ska förtydligas. Fokus för myndigheten blir att bedöma individers behov, besluta om anvisning till insatser hos andra aktörer, upphandla och samverka med sådana och att skapa förutsättningar för matchning mellan arbetssökande och rekryterande arbetsgivare. Arbetet med att rusta och matcha arbetssökande kommer i stor utsträckning utföras av andra aktörer. Arbetsförmedlingen kommer i framtiden mer att fungera som en arbetsmarknadsmyndighet. Med ett tydligare uppdrag kan myndigheten fokusera på sina kärnuppgifter och bygga expertkunskap kring dessa.

I det fortsatta reformarbetet är inriktningen att myndighetens kärnuppgifter ska vara:

1. Arbetsmarknadspolitisk bedömning och myndighetsutövning.

Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska vara träffsäker. Arbetsförmedlingen ska bli expert på att bedöma individens ställning på arbetsmarknaden och hur mycket stöd individen eventuellt behöver för att hitta ett arbete. Arbetsförmedlingen ska också stå för myndighetsutövning, bl.a. att besluta om och kontrollera ersättningar till arbetssökande.

2. Upphandling, uppföljning och kontroll.

De rustande och matchande insatserna ska utföras av fristående aktörer. Insatserna ska tillhandahållas på det sätt och med den ersättningsmodell som är mest lämplig, bl. a. genom valfrihetssystem enligt LOV. Huvudprincipen ska vara att aktörer ersätts baserat på i vilken utsträckning insatsen leder till varaktig sysselsättning, givet individens förutsättningar.

3. Samverkan.

Arbetsförmedlingen ska bedriva sin verksamhet i samverkan med andra aktörer som bidrar till att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt. Kommunerna är särskilt viktiga samverkansparter. Samverkan med kommuner behövs på strategisk nivå bl. a. kring etableringsuppdraget, lokala

jobbspår och övergång till reguljär utbildning, samt i det operativa arbetet kring behovsbedömning och planering av insatser. Myndigheten ska också vara en partner vid förändringar på den lokala arbetsmarknaden som ökat mottagande av nyanlända eller större varsel.

4. Infrastruktur för matchning.

Arbetsförmedlingen ska skapa förutsättningar för att arbetssökande och rekryterande arbetsgivare ska hitta varandra. Detta innebär inte att Arbetsförmedlingen ska utföra matchningen. Myndigheten ska skapa förutsättningar för andra aktörer att sammanföra arbetssökande med dem som söker arbetskraft. Detta kan göras genom att tillhandahålla en digital infrastruktur, men även genom fysiska möten som regionala rekryteringsträffar.

För att denna förflyttning ska bli möjlig behöver Arbetsförmedlingen säkra ett antal förutsättningar i det fortsatta arbetet:

Användningen av digitala kanaler och service på distans måste öka. Redan idag väljer många arbetssökande att använda digitala kanaler i sin kontakt med Arbetsförmedlingen och att få sin service på distans. Denna andel behöver öka för att fysiska möten ska kunna prioriteras till de individer som bäst behöver detta. Det finns också en betydande potential att effektivisera de interna it-systemen.

Närvaron i hela landet måste säkerställas. Arbetssökande i hela landet ska ha god tillgång till service. Närvaron ska säkras även där myndigheten inte har ett eget kontor, exempelvis genom samarbeten med kommuner. Arbetsförmedlingens deltagande vid de statliga servicekontoren ska också ses över så att överföring av verksamhet kan inledas. Bokade personliga möten ska vid behov kunna erbjudas arbetssökande i princip i varje kommun. Etablerad samverkan med kommunerna ska bevaras. Myndigheten behöver också säkra att insatser för arbetssökande kan erbjudas i hela landet under en stegvis ökad användning av fristående aktörer.

Felaktiga utbetalningar måste motverkas. Kontroller och möjlighet till sanktioner är nödvändigt för systemets legitimitet. Arbetsförmedlingen ska motverka felaktiga utbetalningarna vid ekonomiska stöd, bidrag och ersättningar till arbetsgivare, leverantörer av tjänster och enskilda.

En viktig uppgift i det fortsatta reformarbetet blir även att klargöra kommunernas roll i det nya systemet. Möjligheten för kommuner att medverka i utförandet av den statliga arbetsmarknadspolitiken ska utredas vidare.

Arbetsförmedlingen ska ges ett tydligare uppdrag och långsiktiga möjligheter att genomföra det. Med rätt förutsättningar kan Arbetsförmedlingen fortsatt bidra till ökad sysselsättning, framtidstro och trygghet för alla som söker arbete på morgondagens arbetsmarknad.

Ylva Johansson
Arbetsmarknadsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Nu måste vi stoppa dödsfallen på jobbet

Publicerad 04 mars 2019

Debattartikel publicerad i Aftonbladet den 4 mars 2019.

Varje vecka dör någon till följd av sitt arbete. Bara hittills i år har tolv personer omkommit på jobbet.

Inget annat än en nollvision kan gälla för dödsfall i arbetet. Att förhindra dödsolyckor är en viktig prioritering för regeringen.

Under förra mandatperioden förstärkte vi resurserna till arbetsmiljöpolitiken med mer än 100 miljoner kronor årligen. Efter den mörka inledningen på året gör nu vi sex gemensam sak i att lyfta upp det viktiga arbetet mot dödsolyckor. Som statsråd med ansvar för frågor kopplade till de mest olycksdrabbade branscherna gör vi ett gemensamt arbete för att förhindra ytterligare dödsfall.

Var och en behöver ta sitt ansvar i det systematiska arbetsmiljöarbetet på varje enskild arbetsplats för att målmedvetet arbeta förebyggande mot arbetsolyckor. Det handlar om arbetsgivaren måste säkerställa att de anställda har tid att utföra sitt arbete. Att utrustningen på arbetsplatsen är säker och hel. Att alla anställda har rätt förutsättningar och rätt utbildning att utföra sina jobb. Det handlar om att skapa en kultur på jobbet och i samhället där alla arbetar tillsammans för att en trygg och säker arbetsmiljö ska vara en självklar utgångspunkt på alla arbetsplatser. Arbetsgivarna har alltid det yttersta ansvaret för arbetsmiljön.

Vi kan aldrig acceptera att människor dör till följd av sitt jobb. Varje dödsfall är ett misslyckande för arbetsgivaren och samhället. I regeringens arbetsmiljöstrategi för 2016–2020 är en nollvision mot dödsolyckor en av de tre högst prioriterade områdena. Sammantaget har de ökade resurserna till Arbetsmiljöverket inneburit att omkring hundra nya arbetsmiljöinspektörer

har kunnat anställas. Särskilda inspektionsinsatser har under de senaste åren gjorts inom bygg- och anläggningsbranschen, tillverkningsindustrin, transportbranschen och bemanningsbranschen. Under 2019 planeras ännu större fokus på byggbranschen.

Regeringen agerar nu för att förhindra ytterligare dödsolyckor i arbetet. Dels genom att bjuda in arbetsmarknadens parter till ett möte för att särskilt lyfta det gemensamma ansvaret för att agera mot den negativa utvecklingen. Dels genom att vi sex statsråd i dialog med myndigheter, arbetsmarknadens parter, bransch- och intresseorganisationer gemensamt markerar att dödsfall i arbetet är helt oacceptabelt. Alla som jobbar förtjänar en trygg och säker arbetsplats.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister

Per Bolund, bostadsminister

Ibrahim Baylan, näringsminister

Jennie Nilsson, landsbygdsminister

Tomas Eneroth, infrastrukturminister

Anders Ygeman, energi- och digitaliseringsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Debattartikel: Överenskommelsen om etableringsjobb visar på styrkan i den svenska modellen

Publicerad 19 mars 2018

Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson, debattartikel, Dagens Industri, den 19 mars 2018.

Regeringens handslag med parterna om etableringsjobb är viktigt. Vi möter arbetsgivarnas önskemål om enklare sätt att anställa den som står långt ifrån arbetsmarknaden. M bör se styrkan i detta och överge idén om lagstiftade lägre löner, skriver statsrådet Ylva Johansson (S).

Etableringsjobben kan bidra till att sluta det kompetensgap som annars riskerar att hämma sysselsättning och tillväxt. Det är förvånande att Moderaterna avfärdar detta eniga initiativ från tunga parter på arbetsmarknaden.

Den svenska arbetsmarknaden är stark. 250 000 fler har ett jobb i dag, jämfört med när regeringen tillträdde. Två tredjedelar av sysselsättningsökningen har tillkommit bland utrikes födda, och vi ser att det går snabbare för nyanlända att komma i arbete. Ungdomsarbetslösheten är den lägsta sedan 2003.

Trots att vi har fler lediga jobb än någonsin har många nyanlända och arbetslösa svårt att komma i arbete. Många har svårt att möta de krav som ställs på arbetsmarknaden. Det är ett kompetensgap som måste slutas.

Tillsammans med Svenskt Näringsliv, LO och Unionen har regeringen kommit överens om etableringsjobb för nyanlända och långtidsarbetslösa. Etableringsjobb kan fungera som den brygga till arbete och utveckling som

många behöver. Individen ges möjlighet att jobba och skaffa sig de kunskaper och erfarenheter som efterfrågas på arbetsmarknaden. Den som har ett etableringsjobb ska kunna delta i SFI och annan kortare utbildning som arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om. Arbetsgivarnas framtida kompetensförsörjning underlättas.

Med etableringsjobb inför vi en helt ny modell för att stimulera anställningar för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. I stället för vanliga anställningsstöd där arbetsgivaren betalar lön och i efterhand får en lönesubvention kommer statens stöd riktas direkt till individen i form av en statlig individersättning.

Vi gör detta för att möta arbetsgivarnas önskemål om enkelhet. Vi har lyssnat på vad arbetsgivarna säger om vad som kan få fler att ta steget till att anställa också den som står långt ifrån arbetsmarknaden. Vi tar arbetsgivarnas kritik om krångliga regelverk på allvar. Etableringsjobb kan göra det enklare för arbetsgivare, förbättra förutsättningarna för individen som får möjlighet till utbildning och dessutom innebära en lägre kostnad för staten, jämfört med de anställningsstöd som i dag används.

När Moderaterna kritiserar etableringsjobben är det relevant att påminna om hur arbetsmarknadspolitiken bedrevs under den M-ledda regeringen:

- Nystartsjobb infördes med en hög subvention utan lönetak. Det fanns exempel på att löner omkring 100 000 kronor i månaden subventionerades med över 60 000 kronor i månaden innan denna regering satte stopp för den vårdslösa användningen av skattemedel.
- De så kallade etableringslotsarna som skulle ge stöd och vägledning åt nyanlända resulterade i att skattemedel gick till oseriös verksamhet som vi avbröt.
- Personer som saknade kunskapsmässiga förutsättningar skickades till dyra arbetsmarknadsutbildningar vilket bidrog till att resultaten föll. Det var att kasta pengar i sjön.

Regeringen har genomfört strukturreformer för att stärka nyanländas etablering. Bosättningen styrs nu så att alla kommuner är med och tar ansvar, och så att fler bosätts där chanserna till jobb är goda. Arbetsförmedlingens arbete med etableringsinsatser har reformerats och kraven på individen tydliggjorts. Vi gör stora satsningar på utbildning och har infört en utbildningsplikt för nyanlända.

Stora samhällsutmaningar klarar vi bäst genom samarbete.

Överenskommelsen om etableringsjobb visar på styrkan i den svenska modellen. Arbetsmarknadens parter visar konstruktiv vilja att ta ansvar.

Parterna är överens om att etableringsjobb normalt ska kunna leda till en tillsvidareanställning på heltid hos arbetsgivaren, och är tydliga med att avsikten inte är etableringsjobb ska användas främst i syfte att sänka arbetskraftskostnader.

Jag hoppas att Moderaterna och riksdagens övriga partier ser styrkan i etableringsjobben och överger idén om att lagstifta om lägre löner. Moderaterna har själva lovat att lagstiftning om en ny anställningsform bara ska bli aktuell om inte parterna enas om en lösning. Nu har tunga parter på arbetsmarknaden enats om etableringsjobb. Jag välkomnar om Moderaterna visar att deras löften är att lita på.

Ylva Johansson, arbetsmarknads- och etableringsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

A-kassan funkar dåligt – nu gör vi den bättre

Publicerad 26 februari 2018

Debattartikel av arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson i Aftonbladet, 24 februari 2018.

Alla som kan jobba ska jobba. Alla som arbetar ska känna trygghet inför att byta jobb. På svensk arbetsmarknad ställs höga krav på oss alla att kunna ställa om när jobb försvinner eller förändras. En väl fungerande arbetslöshetsförsäkring är därför helt central. Den som blir arbetslös ska känna ekonomisk trygghet och inte drabbas av direkt ekonomisk kris. Regeringen ser nu över hur en ny arbetslöshetsförsäkring som ger trygghet för fler bör utformas.

Många som arbetar gör det kloka valet att vara medlem i en a-kassa för att försäkra sig mot inkomstbortfall vid arbetslöshet. Men det skydd som arbetslöshetsförsäkringen ger är många gånger svårt att förutse. Beräkningen av ersättningens storlek blir ofta komplicerad. Arbetade timmar liksom inkomster av arbete ska intygas av tidigare arbetsgivare. Att det är svårt att veta vilken inkomst som faktiskt är försäkrad innebär att försäkringen inte fullt ut ger den trygghet den är tänkt att ge.

Alldeles för många står utanför försäkringen. Andelen arbetslösa som har rätt till ersättning har sjunkit kraftigt de senaste tio åren, från 64 procent 2007 till drygt 37 procent 2016. En förklaring är att fler arbetslösa har svag anknytning till arbetsmarknaden och inte har kunnat arbeta tillräckligt mycket för att kunna få ersättning. En annan förklaring är att försäkringen inte är utformad för att möta dagens arbetsliv där fler går in och ut ur arbete.

Att färre omfattas av försäkringen är också en direkt följd av den förra regeringens politik. Efter den borgerliga regeringens försämringar av

arbetslöshetsförsäkringen följde ett omfattande ras i a-kassornas medlemstal. Tidigare medlemmar stod i stället oförsäkrade när den ekonomiska krisen kort därefter drabbade arbetsmarknaden med kraftigt stigande arbetslöshet.

Det är ohållbart att så många står utan ekonomisk trygghet vid arbetslöshet. Därför ser regeringen nu över arbetslöshetsförsäkringen. En utredning ska ta fram förslag till en ny effektivare försäkring för fler. En ny försäkring ska:

- Vara grundad på inkomster. De inkomstuppgifter som arbetsgivare framöver ska lämna till Skatteverket varje månad ska läggas till grund för att avgöra ersättningens storlek. Det blir enklare och gör det lättare att veta vilken inkomst som är försäkrad.
- Göra det möjligt för fler att omfattas av försäkringsskydd vid arbetslöshet. Utredaren ska göra en avvägning mellan hur stark förankring på arbetsmarknaden som ska krävas, behovet av trygghet vid omställning och kostnaden för försäkringen.
- Ge drivkrafter för fler att gå med i en a-kassa. Det bör fortsatt vara skillnad i ersättning mellan den som valt att försäkra sig och den som valt att stå utanför. Försäkringen bör dock utformas så att fler som har osäkra anställningsvillkor och i dag därför väljer att stå utanför också får nytta av att försäkra sig.

Steg för steg har regeringen förbättrat skyddet vid arbetslöshet. Taket i den inkomstrelaterade ersättningen har höjts så att den som har en månadsinkomst på upp till 25 000 kronor får 80 procent av sin inkomst de första 100 ersättningsdagarna. Deltidsarbetslöshets skydd har stärkts. Reglerna för förtroendevalda har förbättrats. Regeringen har också aviserat en karensdag mindre i försäkringen.

Sedan regeringen tillträdde är över 250 000 fler människor i arbete. Arbetslösheten faller fortsatt. Genom trygghet för fler investerar vi i ett Sverige som håller ihop.

Ylva Johansson
Arbetsmarknads- och etableringsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Kulturdepartementet

Ny handlingsplan för jämställda livsinkomster

Publicerad 26 december 2017

Debattartikel av arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson och kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke i Aftonbladet, 26 december 2017. Kvinnor och män ska ha samma möjlighet till ekonomisk självständighet och trygghet, genom hela livet. Därför har regeringen beslutat en ny handlingsplan för jämställda livsinkomster. I handlingsplanen ingår ett nytt uppdrag till Medlingsinstitutet och en ny utredning gällande osakliga löneskillnader och effektivare sanktionsmöjligheter mot diskriminering.

-Det låter för otroligt för att vara sant, men faktum är att det i genomsnitt skiljer flera miljoner kronor i livsinkomster mellan kvinnor och män i Sverige.

Pengar är makt. Kvinnor och män ska ha samma möjlighet till ekonomisk självständighet och trygghet, genom hela livet. Så är det inte i dag. Det finns flera anledningar till att kvinnor har lägre inkomster än män och det kräver åtgärder inom flera olika politikområden.

Ett sätt att komma till rätta med orättvisa inkomstskillnader är att bryta den starka uppdelningen mellan kvinno- och mansyrken på vår arbetsmarknad. Därför har Skolverket fått i uppdrag att förebygga könsstereotypa utbildningsval och Arbetsförmedlingen att motverka könsuppdelningen på arbetsmarknaden.

Höstens MeToo-vrål har satt fokus på otrygga arbetsvillkor och maktbalansen på våra arbetsplatser. Att kvinnor i genomsnitt jobbar mer deltid och har otryggare anställningar än män gör också att kvinnors inkomster blir lägre. Därför har regeringen skärpt lagstiftningen och satt stopp för eviga visstidsanställningar. Heltid ska vara norm på arbetsmarknaden. Deltid ska vara en möjlighet.

Men även när män och kvinnor har samma jobb och jobbar lika mycket visar statistiken att kvinnor får mindre betalt än män. Så kan vi bara inte ha det. Därför har vi skärpt diskrimineringslagen. Alla arbetsgivare måste nu vidta aktiva åtgärder mot diskriminering. Vi har också infört årliga lönekartläggningar så att orättvisa löneskillnader ska upptäckas.

Kvinnor är borta från jobbet till följd av sjukdom i större utsträckning än män. Det påverkar livsinkomsterna. Därför har regeringen tagit fram en arbetsmiljöstrategi och ett åtgärdsprogram för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro. Arbetsmiljöreglerna har skärpts när det gäller organisatorisk och social arbetsmiljö och till sommaren startar en ny arbetsmiljömyndighet sin verksamhet.

En ytterligare förklaring till inkomstskillnaderna mellan män och kvinnor är att föräldraansvaret är ojämnt fördelat. Därför har regeringen öronmärkt ytterligare en månad i föräldraförsäkringen för vardera föräldern och avskaffat vårdnadsbidraget. För att höja sysselsättningen bland utrikes födda kvinnor har reglerna gällande föräldrapenning ändrats för personer som anländer till Sverige med barn äldre än ett år.

Många frågor i jämställdhetsarbetet går åt rätt håll, och löneskillnaderna mellan kvinnor och män minskar, men det går för långsamt. Regeringen har därför beslutat en ny handlingsplan för jämställda livsinkomster som beskriver genomförda och pågående åtgärder. I handlingsplanen ingår också ett nytt uppdrag till Medlingsinstitutet och en ny utredning om effektivare sanktioner mot diskriminering:

- Regeringen ger Medlingsinstitutet i uppdrag att redovisa vilka löneskillnader som skett för olika yrken de senaste åren och med denna redovisning som grund inleda en diskussion med arbetsmarknadens parter för att främja deras arbete med att minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män.
- För att uppnå målet om ett samhälle fritt från diskriminering avser regeringen även att tillsätta en utredning för att analysera och se över behovet av effektivare sanktionsmöjligheter kopplat till efterlevnaden av

bestämmelserna om aktiva åtgärder i diskrimineringslagen, inkl.
lönekartläggningar. Utredningen kommer att tillsättas under våren 2018.

Sveriges feministiska regering fortsätter arbetet mot minskade skillnader mellan kvinnor och män i arbetslivet. Vi ger oss inte förrän kvinnor har halva makten. Och hela lönen.

Ylva Johansson, arbetsmarknads- och etableringsminister
Alice Bah Kuhnke, kultur- och demokratiminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Regeringen vill bredda samhällsorienteringen för nyanlända

Publicerad 12 december 2017

Debattartikel, DN Debatt, 12 december 2017

Sverige är mästare i sysselsättning. Vi har högst sysselsättningsgrad i EU och höga ambitioner om jämn sysselsättning mellan kvinnor och män. Att dessa ambitioner också omfattar människor som kommit till Sverige som asylsökande är en självklarhet, men också en betydande utmaning. Fler nyanlända måste komma in i arbets- och samhällslivet snabbare och bättre än i dag.

För att stärka etableringen genomför regeringen viktiga strukturreformer. Vi gör genomgripande förändringar av arbetet med att ta emot och rusta människor som kommit nya till vårt land att bli del i det fortsatta byggandet av det. Åtgärder fokuserar på att ge bättre förutsättningar, men också på att tydliggöra individens eget ansvar för sin etablering. Nu tar regeringen nästa steg i arbetet med att lägga en bättre grund för etablering och integration. Vi växlar upp insatserna med att ge asylsökande och nyanlända kunskaper om det svenska samhället. Det handlar om att ge möjlighet att förstå hur samhällets stöd och förväntningar ser ut. Det är ett samhälleligt ansvar.

De senaste årens stora flyktingmottagande har ökat behovet av att ge människor som kommer nya till Sverige tidig och tydlig information om att leva, arbeta och bo här. Regeringen har mött detta genom att utöka tillgången till tidiga insatser för asylsökande. För den som beviljas uppehållstillstånd erbjuder kommunerna samhällsorientering och vi ser att den utvecklas positivt, både vad gäller tillgänglighet och omfång. Sammantaget gör kommuner och civilsamhälle ett viktigt arbete med att lära ut hur samhället är uppbyggt och organiserat. Det är bra men mer krävs.

Varje samhälle vilar på en uppsättning normer och värderingar, föränderliga över tid. De kommer till uttryck genom lagar, regler och styrande principer för hur samhället organiseras. Jämlikhet och jämställdhet, individuella rättigheter och skyldigheter, yttrandefrihet och tydligt värnande av barns rättigheter är exempel på sådana kollektiva värderingar. I bred mån är det värderingar vi delar med andra demokratiska länder, i viss mån tar sig dessa värderingar uttryck som inte delas lika brett. Ett exempel är den tvåförsörjarmodell som står stadigt förankrad i Sverige och Norden: Idén om att såväl kvinnor som män arbetar och att det ska understödjas genom politik.

När värderingar mäts internationellt sticker Sverige ut. I det globala forskarnätverket World Values Surveys mätningar hamnar vi längst ut på den skala som kombinerar starka sekulära värderingar som individualism med hög tillit till medmänniskor. Naturligtvis blir det en viktig faktor i etableringen att förstå vilket samhälle det speglar. Uppföljning av samhällsorientering visar också att nyanlända efterfrågar mer diskussion om frågor som handlar om normer och värdeladdade ämnen.

Vi ska ta dessa viktiga samtal. Vi ska alltid stå upp för varje individs rätt att forma sitt eget liv, och för varje medborgares rätt att vara med och forma vårt samhälle. Men det får inte göra oss ängsliga inför att skapa dialog om vilka värderingar vårt samhälle vilar på i dag. Regeringen avser därför att identifiera åtgärder för att stärka asylsökande och nyanländas möjlighet att vara del i sådan dialog.

I ett första steg tar vi oss an samhällsorienteringen för nyanlända:

- Regeringen vill se över samhällsorienteringens innehåll och hur det nationellt framtagna utbildningsmaterial som används kan förändras för att frågor och samtal som handlar om rådande normer och värderingar ska kunna ges ökat utrymme.
- Det måste säkerställas att de kommunikatörer som ger samhällsorienteringen står väl rustade att leda en öppen dialog om dessa frågor.
- Goda regionala och lokala exempel på diskussionsunderlag och tillvägagångssätt för att skapa involverande dialog om normer och värderingar ska identifieras och samlas för att kunna utgöra underlag för fler.

Trots att Sverige under många år tagit ett stort ansvar för människor på flykt

har vi saknat ett tillräckligt systematiskt sätt att ta oss an mottagande och etablering. Arbetet har i allt för stor utsträckning präglats av projekt, eldsjälur och rena tillfälligheter. Det har inte varit långsiktigt hållbart. Det har inte främjat etablering och integration. Strukture reformer har varit nödvändiga och satts på plats:

Bosättningslag för att styra mottagandet av nyanlända. Tidigare har det saknats verktyg för att styra mottagandet av nyanlända.

- Bosättningslagen innebär att alla kommuner måste ta ansvar och planera för att ta emot nyanlända. Mottagandet styrs tydligare utifrån var arbeten finns. Regeringen har också aviserat en reformering av EBO, asylsökandes möjlighet att ordna eget boende.
- Tydligare krav i etableringen och utbildningsplikt för nyanlända. I den svenska modellen ska rättigheter och skyldigheter stå i balans, lika för alla. Från den 1 januari 2018 kommer nyanlända liksom andra arbetssökande vid Arbetsförmedlingen att omfattas av tydliga krav på att ta del av insatser som bedöms leda till arbete. Nyanlända kommer också att omfattas av sanktioner för den som inte lever upp till dessa krav. Samtidigt införs en utbildningsplikt för nyanlända. Den som kan jobba ska jobba, men den som behöver utbildning för att komma i arbete ska ta del av utbildning.
- Introduktionsjobb för enkelt och träffsäkert stöd. Möjligheten till anställning med stöd är viktig för nyanlända. Regeringen genomför en kraftig förenkling av anställningsstöden. Introduktionsjobb ersätter flera olika former av stöd. Det blir ett enkelt och träffsäkert sätt att kraftigt sänka lönekostnaden för arbetsgivare, utan att urholka lön och övriga villkor för individen.
- Insatser riktade till utrikes födda kvinnor. Fler utrikes födda kvinnor måste komma i jobb och steg för steg undanröjs hinder för det. Den borgerliga regeringens vårdnadsbidrag har skrotats och begränsningar i föräldraförsäkringen har införts för den som kommer till Sverige med barn som är äldre än ett år. I regeringens budget för 2018 görs ytterligare riktade insatser. Sammanlagt satsas 135 miljoner kronor på åtgärder som handlar om stärkta möjligheter att lära sig svenska, uppsökande och motiverande insatser och att öka kvinnors företagande.

I internationell jämförelse har Sverige hög sysselsättning även bland utrikes födda. En större andel nyanlända lämnar etableringen hos Arbetsförmedlingen för arbete eller studier, jämfört med när regeringen tillträdde. Det är bra att resultaten förbättrats, men det är inte tillräckligt. Den svenska modellen förutsätter att alla som kan arbeta gör det och bidrar

till vår gemensamma välfärd. Så har vi byggt vårt land och vår välfärd, och så ska vi fortsätta bygga det.

Ylva Johansson, arbetsmarknads- och etableringsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Kraftiga investeringar möjliga tack vare ansvarsfull ekonomisk politik

Publicerad 11 oktober 2017

Arbetsmarknadsnytt, 13 september 2017.

Stora underskott har vänts till överskott i statens finanser och regeringen har bidragit till en god tillväxt. Det betyder att Sverige står starkt i mötet med den utmaning det innebär att fortsatt pressa ner arbetslösheten och underlätta för arbetsgivare att hitta den kompetens de söker.

Uppgiften är inte enkel. Det är nu vi står mitt uppe i den utmaning det innebär att bereda vägar till jobb för det stora antal nyanlända som söker sin plats på svensk arbetsmarknad. Sverige har tidigare inte stått tillräckligt väl rustat för att framgångsrikt klara etableringen. Det har förstärkt den oacceptabla klyftan i jobbchanser mellan inrikes och utrikes födda. Regeringen har därför vidtagit en rad åtgärder för att stärka etablering och matchning. Vi gör stora satsningar på yrkesutbildning, kompletterande utbildning och validering. Vi styr om användningen av den yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen, som stod raserad efter den borgerliga regeringens experimenterande. Tillsammans med parterna sätts snabbspår till bristyrken på plats. Vi lägger om Arbetsförmedlingen för att sätta arbetsgivarnas behov i centrum.

Nu tar vi nya steg för att snabba på och förbättra nyanländas inträde på en arbetsmarknad i stort behov av arbetskraft. Tack vare en ansvarsfull ekonomisk politik finns nu goda möjligheter att investera kraftigt.

Vid årsskiftet träder nya regler för etableringen i kraft. De innebär en genomgripande förändring av Arbetsförmedlingens arbete med nyanlända och lägger grund för ökad effektivitet. Nyanlända kommer liksom andra arbetssökande att omfattas av tydliga krav att ta del av insatser som rustar för arbete. Den förra regeringen införde en rättighet till insatser – vi tillför en

skyldighet att delta. Samtidigt införs en utbildningsplikt för nyanlända. Den som under sin tid i etablering bedöms behöva utbildning för att komma i jobbska ta del av utbildning, annars kan ersättningen dras in. I den svenska modellen står rättigheter och skyldigheter i balans.

Fler behöver utbildning för att möta arbetsgivarnas efterfrågan på kompetens. I den budgetproposition regeringen snart lämnar till riksdagen föreslås en ytterligare utbyggnad av kunskapslyftet. Vi gör den största utbyggnaden av yrkeshögskolan sedan den infördes, 14 000 nya platser till 2022. Vi föreslår en kraftig utbyggnad av regionalt yrkesvux.

Regeringen förenklar också anställningsstöden till arbetsgivare som anställer långtidsarbetslösa och nyanlända. Flera stöd görs om till ett – introduktionsjobb. Det blir ett enkelt och träffsäkert sätt att kraftigt sänka lönekostnaden för arbetsgivaren, utan att urholka lön och övriga villkor för individen.

De borgerliga partierna vill lagstifta om en ny anställningsform, men svensk arbetsmarknad behöver inte mer lagstiftning. Regeringen tänker inte lagstifta om löner. Det är en fråga för arbetsmarknadens parter. Svensk arbetsmarknad behöver utrymme för flexibilitet för att bygga lösningar som fungerar. Den flexibiliteten har gjort arbetsmarknadens parter till en kraft att räkna med och regeringen står lyhörd inför lösningar från parterna för att ytterligare stärka etablering och matchning på arbetsmarknaden.

Det är en sak att liksom Ulf Kristersson se problemen. Att leverera lösningar är ännu viktigare, och det gör regeringen med full kraft.

Ylva Johansson
Arbetsmarknads-, och etableringsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Regeringen tillsätter utredning för att värna och utveckla den svenska modellen

Publicerad 22 juni 2017

Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson, debattartikel, Arbetet, den 22 juni 2017.

Situationen i Göteborgs Hamn är allvarlig. Konflikten i containerterminalen påverkar inte bara hamnens kunder och de företag som transporterar varor till och från hamnen. Den riskerar också att hota Sveriges konkurrenskraft och svenska jobb när företag inte längre har tillgång till en hamn med Göteborgs kapacitet. Ytterst hotar den också förtroendet för den annars så framgångsrika svenska modellen. Därför har regeringen idag tillsatt en utredning med uppdrag att se över lagstiftningen så att modellen ska fungera ännu bättre i framtiden.

Ingen annan än parterna kan lösa den akuta situationen i Göteborgs Hamn. Det vilar därför ett mycket stort ansvar på arbetsgivaren och arbetstagarorganisationen i fråga att snabbt komma överens om en lösning. De medlare som Medlingsinstitutet har utsett är fortsatt beredda att medla mellan parterna.

Den svenska arbetsmarknadsmodellen är ovanlig i en internationell jämförelse, men också ovanligt framgångsrik. Vi har den högsta sysselsättningsgraden som någonsin uppmätts i ett EU-land. Vår omställnings- och anpassningsförmåga är stark. Reallönerna har ökat under drygt två decennier. Antalet förlorade arbetsdagar till följd av konflikter på arbetsmarknaden är anmärkningsvärt få.

I stor utsträckning är det arbetsmarknadens parter som ansvarar för att reglera villkoren på den svenska arbetsmarknaden genom kollektivavtal. Det

gör det möjligt att anpassa villkoren till de förutsättningar som gäller i olika branscher och verksamheter. Att det finns kollektivavtal är helt avgörande för att den svenska modellen ska fungera.

Det yttersta medlet för att få till stånd ett kollektivavtal är rätten att vidta stridsåtgärder. Rätten att själv vidta stridsåtgärder i syfte att uppnå kollektivavtal samt rätten att vidta stridsåtgärder mot en arbetsgivare i syfte att stödja en lovlig konflikt mellan andra parter, s.k. sympatiåtgärder, är grundläggande och ska fortsatt vara mycket stark i Sverige.

Det viktigaste skälet för arbetsgivare att teckna kollektivavtal är den arbetsfred som kollektivavtalet medför. I ett flertal domar i Arbetsdomstolen har det dock klarlagts att fredspliktsreglerna i MBL i princip inte hindrar arbetstagarorganisationer från att vidta stridsåtgärder mot en arbetsgivare, trots att denne redan har ett kollektivavtal med en annan arbetstagarorganisation. Detta har hittills inte lett till några större problem på arbetsmarknaden eftersom arbetstagarorganisationerna har olika system för att samordna vilket förbund som i en viss situation ska teckna kollektivavtal. Det har i praktiken inneburit att arbetsgivare som har tecknat kollektivavtal också har kunnat räkna med att vara fredade från stridsåtgärder under ett kollektivavtals giltighetstid.

Men den långvariga arbetsmarknadskonflikten i Göteborgs Hamn är ett exempel på en situation där den svenska modellen inte fungerar tillfredsställande i detta avseende. Att arbetsgivare som redan har tecknat ett kollektivavtal ändå kan utsättas för stridsåtgärder kan i förlängningen innebära att värdet av kollektivavtalet som fredspliktsinstrument devalveras. Det riskerar i sin tur att äventyra den höga organisationsgrad och kollektivavtalstäckning som vi har i Sverige och som är en förutsättning för att modellen ska fungera på ett bra sätt.

Konflikten i Göteborgs Hamn har också väckt frågan om man ska få vidta stridsåtgärder i syfte att till exempel protestera mot arbetsgivarens sätt att leda och fördela arbetet eller för att utöva påtryckning mot en arbetsgivare i en tvist om till exempel arbetsgivarens arbetsmiljöansvar. På den svenska arbetsmarknaden finns särskilda regler som syftar till att ge arbetstagare och deras organisationer inflytande i den typen av frågor. I MBL finns bestämmelser om rätt till information och förhandling som syftar till att ge fackliga organisationer en möjlighet att påverka arbetsgivarens beslut i arbetslednings- och verksamhetsledningsfrågor.

När det gäller arbetsmiljölagstiftningen finns möjligheten att vända sig till

Arbetsmiljöverket om en enskild arbetstagare eller en facklig organisation anser att arbetsgivaren inte fullgör sina skyldigheter enligt den lagen. Arbetsmiljöverket kan framställa krav på åtgärder med vitesföreläggande mot arbetsgivaren om myndigheten vid en inspektion konstaterar brister i arbetsmiljön eller i arbetsmiljöarbetet.

Användandet av stridsåtgärder för att påverka arbetsgivarens agerande i dessa typer av frågor kan leda till att den svenska arbetsmarknadsmodellens legitimitet ifrågasätts. Mot denna bakgrund anser jag att det finns anledning att se över om det är möjligt och lämpligt att begränsa rätten att vidta stridsåtgärder när syftet är ett annat än att reglera villkor i kollektivavtal. Det finns också anledning att se över om fredsplikten bör förändras i fall där arbetsgivaren redan har tecknat ett kollektivavtal med en annan arbetstagarorganisation.

Förändrade fredspliktsregler behöver inte nödvändigtvis röra sig om lagreglerade begränsningar i konflikträtten. Det skulle också kunna handla om att ge parterna verktyg att hantera frågan om vilket av flera möjliga kollektivavtal som ska medföra fredsplikt om behov av det uppstår.

Rätten att vidta sympatiåtgärder, det vill säga stridsåtgärd mot en arbetsgivare i syfte att stödja en lovlig konflikt mellan andra parter, omfattas inte av utredningsuppdraget.

Ylva Johansson,
arbetsmarknads- och etableringsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Svenska modellen måste fungera på alla arbetsplatser

Publicerad 22 juni 2017

Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson, debattartikel, Göteborgs-Posten, den 22 juni 2017

Situationen i Göteborgs Hamn är allvarlig. Konflikten i containerterminalen påverkar inte bara hamnens kunder och de företag som transporterar varor till och från hamnen. Den riskerar också att hota Sveriges konkurrenskraft och svenska jobb när företag inte längre har tillgång till en hamn med Göteborgs kapacitet. Ytterst hotar den också förtroendet för den annars så framgångsrika svenska modellen. Därför tillsätter regeringen i dag en utredning med uppdrag att se över lagstiftningen så att modellen ska fungera ännu bättre i framtiden. Ingen annan än parterna kan lösa den akuta situationen i Göteborgs Hamn. Det vilar därför ett mycket stort ansvar på arbetsgivaren och arbetstagarorganisationen i fråga att snabbt komma överens om en lösning. De medlare som Medlingsinstitutet har utsett är fortsatt beredda att medla mellan parterna.

Den svenska arbetsmarknadsmodellen har bidragit till en stark omställningsförmåga och internationell konkurrenskraft samtidigt som reallönerna ökat under drygt två decennier. Vi har den högsta sysselsättningsgraden som någonsin uppmätts i ett EU-land. Antalet förlorade arbetsdagar till följd av konflikter på arbetsmarknaden är anmärkningsvärt få.

Den långvariga arbetsmarknadskonflikten i Göteborgs Hamn är dock ett exempel på en situation där den svenska modellen inte fungerar tillfredsställande. Konflikten i hamnen väcker därför frågan om det finns anledning att se över lagstiftningen så att modellen ska fungera ännu bättre i framtiden.

I Sverige finns endast grundläggande reglering av arbetsmarknaden i lagstiftning. I övrigt innebär den svenska modellen att det är arbetsmarknadens parter som kommer överens om lön, arbetstid och anställningsvillkor i kollektivavtal. Även uppgiften att se till att kollektivavtalen respekteras vilar på avtalsparterna själva, det finns ingen tillsynsmyndighet för arbetsvillkor.

Det finns flera fördelar med denna modell. Legitimiteten för de överenskommelser som träffas blir större om de förhandlas fram utan någon inblandning från statens sida. Avtal ger också större möjlighet än lagstiftning till flexibilitet och lösningar som är anpassade till olika branschens särskilda villkor.

En långtgående rätt att vidta stridsåtgärder, inklusive rätten att vidta så kallade sympatiåtgärder, är en viktig förutsättning för att säkerställa en hög grad av kollektivavtalsäckning, vilket i sin tur är nödvändigt för att den svenska arbetsmarknadsmodellen ska fungera. Konflikträtten ska därför vara fortsatt stark. Det förutsätter dock ett ömsesidigt förtroende mellan parterna och att de gemensamt tar ansvar för att modellen fungerar på avsett sätt.

Det viktigaste skälet för arbetsgivare att teckna kollektivavtal är den arbetsfred som kollektivavtalet medför. I de allra flesta fall har också arbetsgivare som tecknat kollektivavtal kunnat räkna med att vara fredade från stridsåtgärder. En utveckling där arbetsgivare riskerar att drabbas av stridsåtgärder trots att de redan har ett kollektivavtal kan äventyra den svenska arbetsmarknadsmodellens legitimitet.

Det kan också ifrågasättas om man ska få vidta stridsåtgärder i syfte att till exempel protestera mot arbetsgivarens sätt att leda och fördela arbetet eller för att utöva påtryckning mot en arbetsgivare i en tvist om arbetsgivarens arbetsmiljöansvar.

Regeringen fattar därför i dag beslut om att ge en särskild utredare i uppdrag att se över om det är möjligt och lämpligt att förändra fredspliktsreglerna i en situation där arbetsgivaren redan är bunden av kollektivavtal eller där skälet för att vidta stridsåtgärder är något annat än att uppnå ett kollektivavtal. Rätten att vidta sympatiåtgärder, det vill säga stridsåtgärd mot en arbetsgivare i syfte att stödja en lovlig konflikt mellan andra parter, omfattas inte av utredningsuppdraget.

Det ska vara ordning och reda på svensk arbetsmarknad. Den svenska modellen måste kunna fungera också i Göteborgs Hamn.

Ylva Johansson
arbetsmarknads- och etableringsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Regeringen tillsätter utredning om arbetstid för ett hållbart arbetsliv

Publicerad 24 maj 2017

Debattartikel i Dagens nyheter den 24 maj 2017, Ylva Johansson och Isabella Lövin.

Vi tillbringar en stor del av vår tid på jobbet. För de allra flesta bidrar jobbet till välmående och en god hälsa. Men det är inte alltid så. När stressen blir för stor kan jobbet i stället göra oss sjuka. Inom flera kvinnodominerande yrken är arbetssituationen så pressad att många inte upplever sig orka med sitt arbete.

Under den förra mandatperioden steg sjuktalen dramatiskt. Sedan 2010 har sjuktalen ökat med 80 procent, och två av tre sjukskrivna är kvinnor. Ökad psykisk ohälsa är den dominerande orsaken till sjukfrånvaro, och där handlar det framför allt om ångest- och stressrelaterade diagnoser. Regeringen har lyckats stoppa ökningen, bland annat genom särskilda satsningar på rehabilitering och på kvinnors hälsa, men mer behöver göras.

Arbetstiden är ofta dåligt fördelad över arbetslivet. Många som är nya på arbetsmarknaden arbetar mindre än man vill göra, andra sliter ut sig och tvingas bort från arbetslivet i förtid. På samma gång upplever många heltidsarbetande med trygga anställningar att det är svårt att få tiden att räcka till för familj och nödvändig återhämtning.

För andra grupper är problemet i stället att man mår dåligt av att inte kunna styra sin tid, att jobba mindre än man vill och därmed inte får en hel lön eller att man saknar möjlighet att planera sin framtid till följd av osäkra anställningsförhållanden.

Alla som arbetar i Sverige ska ha en arbetsmiljö som gör det möjligt att arbeta heltid och ett helt arbetsliv. Heltid ska vara norm på hela

arbetsmarknaden, men deltid ska också vara en möjlighet.

I dag skiljer sig villkoren på arbetsmarknaden åt mellan kvinnor och män. Att kvinnor i större utsträckning har lägre faktiskt betald arbetad tid, i större utsträckning arbetar deltid, i större utsträckning har tidsbegränsade anställningar och osäkra anställningar samt att den stressrelaterade och psykiska ohälsan är väsentligt större i kvinnodominerade yrken bidrar till att kvinnor har sämre ekonomiska förutsättningar än män. Detta är en fundamental orättvisa som en feministisk regering måste göra allt för att förändra.

Den svenska modellen innebär att många frågor som gäller arbetstid hanteras bäst av arbetsmarknadens parter i kollektivavtal. Men därutöver ser regeringen också behov av att låta utreda ett antal frågor gällande arbetstid och fattar i dag därför beslut att ge en särskild utredare följande uppdrag:

1. Alterneringsår. För att bidra till rörlighet, utveckling och ett längre arbetsliv och minska risken för arbetslöshet och ohälsa bör det övervägas om staten borde understödja en möjlighet till ett så kallat altermningsår.

Utredaren får därför i uppdrag att föreslå hur personer – genom arbete – kan kvalificera sig för en ersättningsperiod (altermningsår) som skulle kunna vara en möjlighet till personlig utveckling, omskolning eller andra studier, att starta ett eget företag eller att pröva ett annat arbete. Samtidigt får andra möjlighet till arbetslivserfarenhet.

2. Arbetstidsbanker. Utredaren ska vidare analysera om det utöver arbetsmarknadens parter överenskommelser finns behov av reglering av så kallade arbetstidsbanker. Med arbetstidsbanker avses konto där arbetstidsförkortning beräknas och samlas. Olika kollektivavtal har olika regler om hur mycket som kan tas ut i ledighet eller pengar. Det finns anledning att se över hur modellen med arbetstidsbanker kan nå fler arbetstagare.

3. Stopp för så kallad hyvling. Frågan om omreglering av sysselsättningsgrad där arbetstagarens arbetstidsmåt sänks vid arbetsbrist, så kallad hyvling, har under de senaste åren varit föremål för diskussion och debatt. Det finns i svensk rätt ingen särskild skyddsreglering för sysselsättningsgraden. Utredaren får därför i uppdrag att titta på hur anställningstryggheten kan stärkas när arbetsgivaren vill minska antalet timmar på anställningskontraktet.

4. Stärkt anställningstrygghet vid så kallade SMS-anställningar.

Kännetecknande för denna typ av anställningar är att arbetstagaren endast arbetar vissa dagar i en vecka eller under vissa perioder och då endast på kallelse av arbetsgivaren. Det utmärkande är att det rör sig om ett nytt anställningsförhållande vid varje arbetstillfälle. Utredaren får i uppdrag att undersöka om det finns behov av att stärka anställningstryggheten för denna grupp arbetstagare.

5. Rätt till ett anställningsavtal som motsvarar den faktiska arbetstiden.

Många deltidsanställda arbetar utanför sina ordinarie anställningsavtal, antingen genom mertid eller olika typer av tidsbegränsade anställningar, utan att den faktiska arbetstiden återspeglas i anställningsavtalet. Utredaren får därför i uppdrag att analysera behovet av en reglering som ger en arbetstages rätt till ett arbetstidsmått som motsvarar dennes faktiska arbetstid.

6. Heltid som norm, deltid som möjlighet. Arbetet ska organiseras så att det möjliggör arbete på heltid. Ändå kan det finnas behov för personer att frivilligt gå ner i arbetstid, under en kortare eller längre period. Det kan vara ändrade livsförutsättningar, en önskan om en bättre balans mellan arbete och fritid eller ett ökat behov av återkommande vila. Utredare får därför i uppdrag att analysera om de befintliga möjligheterna att frivilligt gå ner i arbetstid är tillräckliga.

Syftet med utredningen är att skapa ett mer hållbart arbetsliv med minskad risk för ohälsa och arbetslöshet. Regeringen vill också stärka skyddet för arbetstagare, skapa ett tydligare regelverk och öka möjligheten för ett flexibelt arbetsliv, samtidigt som arbetsgivarens möjligheter att tillgodose sitt arbetskraftsbehov över tid beaktas. Eventuella förslag ska utformas på ett sätt som respekterar den svenska arbetsmarknadsmodellen, och samhällsekonomiska effekter ska redovisas. För att alla ska trivas på jobbet och orka arbeta ett helt arbetsliv är det viktigt att man kan påverka sin arbetssituation och ta egna initiativ till utveckling under hela arbetslivet.

Ylva Johansson, arbetsmarknads- och etableringsminister

Isabella Lövin, minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat samt vice statsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Färre nyanlända till kommunerna i år

Publicerad 09 februari 2017 Uppdaterad 09 februari 2017

Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson, debattartikel i Aftonbladet, 9 februari 2017. Migrationsverket sänker prognosen över hur många asylsökande som tros komma till Sverige under 2017. Det gör att regeringen i dag beslutar om att sänka antalet anvisningar till kommunerna. Dessutom kommer vi att ytterligare avlasta de kommuner som redan har ett stort totalt mottagande.

Jobben har från dag ett legat högst på regeringens dagordning. Alla som kan arbeta ska arbeta, och våra höga ambitioner för sysselsättningen i Sverige styr prioriteringarna i regeringens politik. Jobben är också nyckeln för nyanländas etablering: Det är vägen till egenförsörjning och makt över den egna tillvaron, till att få bidra till samhällsbygget och till ett socialt sammanhang med allt vad det innebär.

Var man bosätter sig är en av de viktigaste faktorerna för individens jobbchanser. Trots det har det saknats verktyg för att styra mottagandet efter var individen kan komma i arbete. I stället har en stor andel nyanlända bosatt sig hos bekanta i bostadsområden som sedan tidigare haft ett stort mottagande. Samtidigt har många välbärgade kommuner med fördelaktiga arbetsmarknadslägen tagit emot väldigt få nyanlända.

Den osolidariska fördelningen var ohållbar. Förra året infördes därför en ny lagstiftning som innebär att mottagandet av nyanlända som inte väljer att bosätta sig på egen hand styrs av befolkningsstorlek, arbetsmarknadsläge och tidigare mottagande. Genom att fördela ansvaret för mottagandet blir det

möjligt att skapa hållbara planeringsförutsättningar i kommunerna. På samma sätt som Sverige på EU-nivå driver på för en rimlig omfördelningsmekanism mellan medlemsländerna behöver vi en rättvis fördelning mellan Sveriges 290 kommuner.

Innan årsskiftet signalerade många kommuner att de skulle få svårt att klara mottagandet och att situationen var mycket ansträngd. För att förbättra förutsättningarna för kommunerna att klara sina åtaganden beslutade regeringen därför att ge kommunerna ytterligare tid, upp till fyra månader från anvisningsbeslutet, för att bereda plats åt nyanlända som anvisats under 2016. I dag beslutar regeringen dessutom att sänka antalet nyanlända som omfattas av anvisningar under 2017, samt att i fördelningen ge ökad vikt åt antalet egenbosatta för att ytterligare avlasta de kommuner som har ett stort totalt mottagande.

Inte sedan miljonprogrammet har det byggts så många lägenheter i Sverige. Det gynnar alla. Eftersom kommunerna numera är skyldiga att ta sin del av ansvaret för mottagandet måste planer för bostadsförsörjningen upprättas och kommunerna. Det ökade bostadsbyggandet skapar fler arbetstillfällen och bidrar till att förbättra matchningen när det blir möjligt för fler att hitta bostad där jobben finns.

Det är oerhört viktigt att etableringen inte försenas. Utan den nya bosättningslagen skulle bosättningen sannolikt försenas ytterligare och de kommuner som redan i dag har ett stort antal egenbosatta skulle tvingas ta ett ännu större ansvar för mottagandet.

Segregationen mellan bostadsområden har länge varit ett stort problem för Sverige. Den gamla regeringen förde en aktiv politik för att öka klyftorna, vilket ledde till att segregationen ökade och att skillnader i livsvillkor förstärktes. Detta är en utmaning som regeringen tar på största allvar och det är nödvändigt att vända denna utveckling för att hålla ihop Sverige. När alla kommuner delar ansvaret för mottagandet blir det möjligt för fler nyanlända att så snabbt som möjligt påbörja sin etablering. Detta gör att färre bosätter sig hos släktingar och bekanta, ofta i trångbodda lägenheter, där den sociala och ekonomiska utsattheten är stor. På så sätt kan vi motverka att segregationen förvärras, och lägga grunden för ett samhälle som håller ihop.

Det är viktigt att inte förminska den svåra utmaning som många kommuner står inför. Kombinationen av mångårigt lågt bostadsbyggande och rekordmånga asylsökande under 2015 gör att många kommuner kämpar hårt för att klara mottagandet.

Regeringen välkomnar den målmedvetenhet kommuner uppvisat när det gäller att finna lösningar för att välkomna nyanlända.

Den starka jobbtillväxten och höga efterfrågan på arbetskraft skapar ett gyllene tillfälle att lyckas med etableringen, som vi inte får gå miste om. Då krävs det att människor snabbt får bostad där jobb finns för att kunna påbörja sin etablering.

Ylva Johansson, arbetsmarknads- och etableringsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Varför ska nyanlända ha dubbel ersättning?

Publicerad 30 december 2016 Uppdaterad 30 december 2016

Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson, debattartikel i Aftonbladet, 30 december 2016.

Arbetslösheten sjunker och det finns rekordmånga lediga jobb. Trots detta är utmaningarna på arbetsmarknaden stora. Strax före jul beslutade Riksdagen om nästa års budget och de politiska skillnaderna blev tydliga. Inte minst gäller detta synen på arbetslösa.

Moderaterna föreslår sänkt ersättning för arbetslösa som har a-kassa med motiveringen att låg ersättning ökar incitamenten att jobba. Samma politik genomfördes när de hade regeringsmakten. Sänkt ersättning i a-kassan ska göra det mer lönsamt att arbeta och därmed i teorin sänka arbetslösheten. På så vis är ju moderaterna konsekventa, man står fast vid att försämra för arbetslösa och man står fast vid samma politik som misslyckades med jobben under deras regeringsår.

Det märkliga är att moderaterna samtidigt föreslår att nyanlända inskrivna i Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag ska ha möjlighet att uppbära dubbel ersättning. Den som har full etableringsersättning ska samtidigt kunna jobba och få lön utan att det påverkar ersättningsnivån. Moderaterna motiverar detta med att det ska öka incitamenten att jobba. Också i detta fall står man fast vid den politik man genomförde i regeringsställning och som knappast kan beskrivas som framgångsrik när det gäller att få nyanlända i arbete.

Det mest märkliga är inte att moderaterna inte förnyat sin politik utan att de argumenterar helt olika för olika grupper av arbetslösa. För den som är arbetslös och har a-kassa ska sänkt ersättning motivera till arbete och för den som är arbetslös och har etableringsersättning ska dubbel ersättning motivera

till arbete. Hur går detta ihop, Anna Kinberg Batra? Varför ska nyanlända arbetslösa behandlas radikalt annorlunda än andra arbetslösa?

Sverige är mitt uppe i den stora utmaningen att etablera många nyanlända på arbetsmarknaden och i det svenska samhället. Det kommer att kräva mycket av samhällets olika aktörer. Regeringen satsar därför stort på utbildning, civilsamhällets aktörer och mer resurser till kommunerna.

Vi lägger också om arbetsmarknadspolitiken och förbereder förslag för att förändra etableringsuppdraget. Syftet är att kunna ställa samma krav på nyanlända som på andra arbetslösa, det skall vara krav på aktivitet och om man uteblir från insatser eller tackar nej till erbjudet arbete så ska man kunna bli av med sin ersättning. På samma sätt som gäller för alla andra arbetslösa. Nyanlända ska på samma sätt som andra arbetslösa få stöd och hjälp för att få ett jobb, och när man börjar jobba ska lönen, på motsvarande sätt som för andra arbetslösa, avräknas från ersättningen. Det tycker jag är rimligt.

Den svenska modellen bygger på principen: gör din plikt, kräv din rätt. Och du ska kunna vara väl förvissad om att dina medmänniskor har samma rättigheter och skyldigheter. Men vad är egentligen moderaternas modell?

Ylva Johansson, arbetsmarknads- och etableringsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Vi river upp lagen – facket ska få strejka

Publicerad 12 december 2016 Uppdaterad 12 december 2016

Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson, debattartikel i Aftonbladet, 12 december 2016. Den fria rörligheten inom EU betyder inte att det är fritt fram att utnyttja människor som kommer till Sverige för att arbeta. För att den svenska modellen ska fungera när rörligheten över gränserna ökar infriar vi nu ett viktigt vallöfte och river upp lex Laval. Det ska alltid vara tillåtet att kräva ett svenskt kollektivavtal, ytterst med stöd av stridsåtgärder.

Runtom i världen ser vi nu tendenser till att länder sluter sig. Frustrationen växer i människor som upplever att de blir svikna av utvecklingen. Omvärlden ses då som ett hot i stället för en möjlighet till en bättre framtid. Det är en oro som måste tas på allvar, men svaret är inte protektionism. Internationell handel och öppenhet mot andra länder är avgörande för vårt välstånd.

För att klara jobben och tillväxten behöver EU mer rörlighet av arbetskraft och jag välkomnar att arbetstagare från andra EU-länder kommer till Sverige för att arbeta här. Det kommer vara viktigt inte minst för att vi ska klara av våra högt ställda mål om byggande av bostäder. Men den fria rörligheten betyder inte att det är fritt fram att utnyttja människor som kommer hit.

Men hur ser vi då till att utländska arbetstagare inte utnyttjas på vår arbetsmarknad? I Sverige är det facket som har huvudansvaret för att övervaka arbets- och anställningsvillkor för både svenska och utländska arbetstagare. Utan ett svenskt kollektivavtal är man inte garanterad någon minimilön i

Sverige eller någon lön alls och facket har endast begränsade möjligheter att kontrollera arbetsvillkoren i övrigt. Att det finns kollektivavtal är med andra ord helt avgörande för att den svenska modellen ska fungera.

I Sverige finns därför också en långtgående rättighet att vidta stridsåtgärder för att förmå arbetsgivare att teckna kollektivavtal. Men i förhållande till arbetsgivare i andra EU-länder är strejkrätten begränsad genom lex Laval, som den förra borgerliga regeringen införde efter ett avgörande från EU-domstolen. Sedan dessa regler infördes har facket inte genomfört några stridsåtgärder alls mot arbetsgivare från andra EU-länder och deras arbetstagare har därför inte kunnat garanteras ens minimilön när de jobbat tillfälligt i Sverige. Den svenska modellen fungerar helt enkelt inte när det gäller utstationerade arbetstagare. Därför behöver lex Laval rivas upp och ersättas med ett nytt system.

Den viktigaste förändringen i det lagförslag som regeringen nu skickar till lagrådet är att svenska fackförbund alltid ska kunna kräva ett svenskt kollektivavtal, ytterst med stöd av stridsåtgärder. Förslaget innebär också att det ska bli lättare för utländska arbetsgivare att ta reda på vilka arbetsvillkor som gäller i Sverige. För att det nya systemet ska vara förenligt med EU-rätten får dock kollektivavtal med utstationerande arbetsgivare som tillkommit efter varsel eller stridsåtgärder begränsade rättsverkningar jämfört med vanliga kollektivavtal. De arbetsvillkor facket kan gå till strid för är också begränsade till minimivillkoren i den så kallade hårda kärnan i utstationeringsdirektivet.

Samtidigt som vi ändrar vår egen lagstiftning fortsätter regeringen också att arbeta för att EU-reglerna ska ändras så att det blir möjligt att kräva lika lön för utländska som för svenska arbetstagare.

Ylva Johansson, arbetsmarknads- och etableringsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Ansvarstagande parter på arbetsmarknaden avgörande för Sveriges ekonomiska utveckling och välbefinnande

Publicerad 24 november 2016 Uppdaterad 24 november 2016

Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson, debattartikel, El Mercurio (chilensk dagstidning), den 24 november 2016. Banden mellan Chile och Sverige är många och starka. Med syftet att fortsätta fördjupa vårt samarbete befinner vi oss nu i Chile för överläggningar med företrädare för regeringen och arbetsmarknadens parter.

Vi ser inte globalisering och internationell handel som ett hot utan som en möjlighet till ekonomisk utveckling och ökat välbefinnande i våra länder. Men för att lyckas i den globala konkurrensen måste vi både säkerställa en god omställningsförmåga och väl fungerande arbetsmarknader med ansvarstagande parter. Dessa två delar är också viktiga byggstenarna i vad som brukar kallas den svenska modellen.

1. En politik inriktad på hög produktivitet, internationell konkurrenskraft och stark omställningsförmåga

Självklart har arbetsgivare och de anställda många motstående intressen. Men på ett grundläggande plan delar båda parter intresset av att den ekonomiska verksamhet som bedrivs ska vara lönsam, framgångsrik och konkurrenskraftig så att det skapas ett så stort värde som möjligt att fördela. På samma sätt har staten ett intresse av att samhällets produktion av varor och tjänster är så effektiv som möjligt.

Både arbetsgivare och fackförbund i Sverige har bejakat den modernisering och strukturomvandling som handel och internationell konkurrens innebär. I Sverige tar parterna gemensamt ansvar för att utveckla verksamheten så att produktiviteten stärks. Av samma skäl har staten tagit en aktiv roll i att stärka Sveriges konkurrenskraft och omställningsförmåga, t.ex. genom stora investeringar i utbildning.

En nyckel till hög produktivitet i vår ekonomi har också varit medvetna reformer för ett högt arbetskraftsdeltagande bland kvinnor. Vi har en väl utbyggd och mycket generös föräldraförsäkring som ger kvinnor och män möjlighet att kombinera arbetsliv och familjeliv. Alla har tillgång till en kraftigt subventionerad barnomsorg av hög kvalitet. Det är en strategi som har fungerat. Sverige har i särklass högst sysselsättningsgrad bland kvinnor i hela EU.

2. Starka och ansvarstagande parter på arbetsmarknaden

I Sverige finns viss grundläggande reglering av arbetsmarknaden i lagstiftning. Men i övrigt reglerna parterna lön, arbetstid, anställningsvillkor m.m. i nationella kollektivavtal. Någon lagstiftning om minimilön finns överhuvudtaget inte i Sverige. Istället är det en fråga som arbetsmarknadens parter ansvarar för. Även uppgiften att se till att kollektivavtalen respekteras vilar på avtalsparterna själva, det finns ingen tillsynsmyndighet för arbetsvillkor. Det finns en grundläggande respekt och förtroende parterna emellan, även om man har olika åsikter i de sakfrågor som diskuteras.

Det finns flera fördelar med detta system. Legitimiteten för de överenskommelser som träffas blir större om de förhandlas fram utan någon inblandning från statens sida. Avtal ger också större möjlighet än lagstiftning till flexibilitet och lösningar som är anpassade till olika branschens särskilda villkor.

Sverige är – liksom Chile – en liten exportberoende ekonomi. Därför baseras lönebildningen i Sverige på att den internationellt konkurrensutsatta industrin är normerande. Det betyder att arbetsmarknadens parter inom denna sektor är först ut med att förhandla om löneökningar som sedan i princip sätter ett tak för löneökningar i andra branscher. Denna modell för lönebildning har bidragit till en varaktig reallönetillväxt i över två decennier.

Vår erfarenhet är sammanfattningsvis att starka, självständiga och ansvarstagande parter på arbetsmarknaden har varit avgörande för Sveriges ekonomiska utveckling och välbefinnande.

Ylva Johansson, arbetsmarknads- och etableringsminister
Per Hidesten, VD Industriarbetsgivarna
Anders Ferbe, ordförande IF Metall

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Utbildningsdepartementet

100 000 lediga jobb

Publicerad 10 november 2016 Uppdaterad 10 november 2016

Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson och gymnasie- och kunskapslyftsminister Anna Ekström, debattartikel i Aftonbladet, 10 november 2016

Sverige har EU:s högsta sysselsättningsgrad. På två år har 120 000 nya jobb skapats och arbetslösheten har sjunkit med cirka 1 procentenhet. Trots detta väntar över 100 000 lediga jobb på att bli tillsatta. Investeringarna ökar inom både privat och offentlig sektor vilket leder till allt fler arbetsgivare söker efter arbetskraft, men med varierad framgång.

Vi har i dag stora rekryteringsproblem på arbetsmarknaden och personalbristen är i allt fler sektorer skriande. Det visar sig när nybyggnationer försenas för att kranförare eller byggnadsingenjörer saknas. Det visar sig när skolor saknar behöriga ämneslärare eller när it-företag tvingas tacka nej till order i brist på systemutvecklare. Detta sker samtidigt som över 300 000 personer söker jobb i vårt land.

Bristituationen blir allt allvarligare när Sverige växer och efterfrågan ökar. Sverige har under många år underskattat behovet av en aktiv kompetensförsörjningsstrategi som klarar att möta kompetensbehoven och bidra till att människors resurser tas tillvara. Högeroppositionen hävdar att arbetsmarknadens problem är höga löner och lönekostnader. Självklart gillar arbetsgivare låga kostnader, men lägre lönekostnader löser varken arbetslösheten eller företagets kompetensbehov.

Den gamla regeringen sänkte kraftigt lönekostnaden för arbetsgivare som hade unga anställda utan att det gav effekt på den då skyhöga ungdomsarbetslösheten. Arbetsgivare anställer inte för att det är billigt, arbetsgivare anställer för att få ett jobb utfört. Hittar arbetsgivare inte den person som de bedömer kan utföra arbetsuppgiften så kommer inte en

anställning bli till. Därför är de viktigaste beståndsdelarna i en fungerande arbetsmarknad – investeringar, utbildning och matchning.

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för en bättre fungerande arbetsmarknad. Arbetsförmedlingen styrs om till en matchningsmyndighet med fokus på arbetsgivares behov. Vi satsar stort på validering och genom snabbspår ger vi nyanlända möjlighet att snabbt få jobb inom sitt yrke. Ett nytt stort kunskapslyft har initierats med närmare 70 000 nya utbildningsplatser för vuxna till 2019. Vi har ökat investeringarna i infrastruktur, bostäder och skolor. Vi har riktat 10 nya välfärdsmiljarder till kommunerna.

I Sverige har parterna under många år tagit ett stort ansvar för kompetensförsörjningen. Lärande på arbetet och strukturerade former för kompetensutveckling är viktiga element i många av våra kollektivavtal och i det dagliga arbetet på arbetsplatserna. Detta har och kommer fortsatt vara en framgång för vårt land. Nu vill vi diskutera hur detta arbete kan ta ett steg till inom ramen för den svenska modellen

Som aviserades i regeringsförklaringen bjuder statsministern i dag in arbetsmarknadens parter och branscher till fördjupade samtal kompetensförsörjningen och om hur de stora utbildningssatsningarna ska utformas. Hur kan vi hjälpas åt för att komma åt flaskhalsarna som ser olika ut beroende på kompetensbehoven på den lokala arbetsmarknaden? Hur kan samspelet mellan den reguljära utbildningen och arbetsmarknaden förbättras regionalt och nationellt? Hur kan vi tillgodose det stora behovet av yrkesutbildad personal i ett läge där alltför få unga väljer gymnasieskolans yrkesprogram?

Vi tror på konstruktiva diskussioner där nya idéer tar plats. Frågan om en hållbar kompetensförsörjningsstrategi är avgörande både för Sveriges konkurrenskraft och för att nå EU:s lägsta arbetslöshet år 2020.

Ylva Johansson, arbetsmarknads- och etableringsminister

Anna Ekström, gymnasie- och kunskapslyftsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Socialdepartementet

Så ska fler arbetslösa få jobb och äldreomsorgen stärkas

Publicerad 16 september 2016 Uppdaterad 16 september 2016

Debattartikel i Dagens Nyheter fredag den 16 september. Bristen på utbildade undersköterskor inom äldreomsorgen är ett växande problem som parterna och regeringen har ett gemensamt ansvar för att lösa. Den omsorg vi visar våra äldre är ett tecken på hur stark vår välfärd är. Idag presenterar regeringen tillsammans med Kommunal och Sveriges Kommuner och Landsting åtgärder för att stärka kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen.

Kompetensbehoven inom äldreomsorgen är i dag stora. Bristen på utbildade undersköterskor har ökat under flera års tid och fram till år 2023 behöver 100 000 nya medarbetare nyanställas inom äldreomsorgen. Regeringen och parterna är nu överens om ett kompetenslyft inom äldreomsorgen där bland annat förstärkning av extratjänster ingår.

Bristen på utbildade undersköterskor har medfört att arbetsgivare i hög utsträckning tvingats anställa personal utan yrkesutbildning för att kunna bemanna äldreboenden, serviceboenden och hemtjänst. Eftersom behovet av just undersköterskor är stort, anställs den som inte är yrkesutbildad ofta med tidsbegränsat kontrakt. Med lappande och lagande i scheman får man ihop en verksamhet som går runt. Men ibland med för små marginaler. Visstider, deltider och delade turer riskerar att påverka personalens arbetsmiljö negativt och leda till sämre kvalitet inom äldreomsorgen. De som i dag arbetar inom äldreomsorgen gör ett fantastiskt arbete, och många brinner för sitt yrke. För att öka kvaliteten inom äldreomsorgen är det viktigt att fler får möjlighet att utbilda sig till undersköterska, men också att fler män och

kvinnor ser en framtid och blir kvar inom yrket.

I våras visade parterna att den svenska modellen står stark och fortsätter att möta de utmaningar deras sektorer har. I avtalsförhandlingar kom Kommunal och Sveriges Kommuner och Landsting överens om en särskild lönesatsning på undersköterskor. De enades också om målsättningen att tillsvidareanställning på heltid ska vara det normala och att målet ska uppnås genom lokala handlingsplaner som ska vara klara senast 2017. Med avtalet har parterna tagit viktiga steg för att öka yrkets attraktionskraft och därmed förstärka kvaliteten i äldreomsorgen.

Regeringen har också tagit ansvar genom att tillföra kommunerna 10 miljarder årligen. Ytterligare två miljarder per år har tillförts för ökad bemanning specifikt inom äldreomsorgen. Ett nytt investeringsstöd har införts för nyproduktion av bostäder för äldre och för att bygga om och anpassa boenden till äldres behov. Regeringen har också under 2016 avsatt 200 miljoner kronor för en kunskapsatsning inom äldre- och funktionshinderområdet. Med dessa satsningar har regeringen tagit viktiga steg mot en äldreomsorg med bättre kvalitet där fler äldre får den omsorg de behöver. Arbetsmiljön inom äldreomsorgen förbättras också genom en särskild tillsynsatsning med särskilt fokus på psykosocial arbetsmiljö, stress samt arbetstagarnas möjligheter till inflytande och delaktighet.

Viktigast för att öka och säkra kvaliteten i välfärden är yrkesutbildad personal. Undersköterska är ett krävande yrke som ställer stora krav på empati och breda kunskaper om omsorg liksom psykisk och fysisk hälsa. I en tid då välfärden har stora kompetensbehov kan extratjänster och andra anställningsstöd användas för att få enklare uppgifter på äldreboenden utförda. Det kan handla om att personer kan bidra med extra närvaro, en extra promenad eller en extra utflykt. Dessa anställningar ersätter aldrig behovet av yrkesutbildad personal, utan ska ses som en extraresurs samtidigt som välfärden bidrar till att bryta långtidsarbetslösheten. Med dessa möjligheter kan också arbetslösa få prova på att arbeta inom vård och omsorg och kanske därefter välja att vidareutbilda sig.

Det har funnits en oro för om den redan hårt ansträngda äldreomsorgen har plats för personer utan lång erfarenhet eller utbildning. Den oron tar regeringen på allvar och nu görs flera förbättringar av extratjänsterna för att stärka möjligheterna för arbetslösa att få jobb inom välfärden. Handledarstödet höjs under de tre första månaderna. Därtill utökas extratjänsterna till att ersätta arbete på 100 procent av en heltidsanställning. Insatsen kommer också att utvidgas till att gälla även för nyanlända. Mot

denna bakgrund är nu parterna överens om att anställa personer på extratjänster inom äldreomsorgen och vilket avtal som ska gälla för de personer som anställs.

Regeringen har investerat för att öka kvaliteten i äldreomsorgen. Parterna har tagit viktiga steg för att fler ska vilja bli och vilja stanna kvar som undersköterskor. I dag bjuder regeringen och parterna tillsammans in till en pressträff för att presentera ytterligare förslag för ökad kvalitet och kompetens inom äldreomsorgen. Kvaliteten i äldreomsorgen blir aldrig bättre än de förutsättningar personalen har för att ge de äldre den goda vård och omsorg de behöver. Nu stärker vi de förutsättningarna – med satsning på mer kompetens inom äldreomsorgen.

Ylva Johansson, arbetsmarknads- och etableringsminister

Åsa Regnér, barn-, äldre- och jämställdhetsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Utbildningsdepartementet

Så styr vi om skolan för att få fler lärare

Publicerad 12 augusti 2016 Uppdaterad 12 augusti 2016

Aftonbladet Debatt, 11 augusti 2016. Ministrarna: Här är regeringens åtgärder för att få fler att vilja bli lärare - och stanna i yrket

DEBATT. Lärarna är nyckeln för att vända utvecklingen i den svenska skolan. För att möta den lärarbrist Sverige står inför och ge lärarna tid att vara lärare måste vi arbeta tillsammans på alla nivåer och använda de möjligheter som finns.

Vi är många som bär med oss minnen av speciella lärare som gjort skillnad för oss. Lärare som öppnat ögonen till nya världar, fått oss att ompröva tankar, utmana oss själva och kanske till och med bidragit till att vi valt den yrkesbana vi valt.

För att vända resultaten i skolan är det regeringens övertygelse att alla elever måste få möta sådana lärare. Regeringen har sedan dag ett arbetat för att stärka läraryrket och för att få fler att vilja bli och förbli lärare.

Fler ska vilja bli lärare. Under våren 2015 fördes samtal med arbetsmarknadens parter inom skolan som resulterade i regeringens omfattande satsning Lärarlönelyftet, där tre miljarder på årsbasis ska gå till att höja lärarnas löner. Satsningens syfte är att vända utvecklingen i den svenska skolan genom att öka läraryrkets attraktionskraft och lärares karriärmöjligheter.

Fler ska kunna bli lärare. Regeringen bygger ut lärarutbildningarna med 2 300 platser och ser över behoven av ytterligare. Riksdagen har också beslutat att införa regeringens förslag på system för att säkra kvaliteten på högskoleutbildningarna inklusive lärarutbildningen. Vi investerar även i

Teach for Sweden och annan kompletterande pedagogisk utbildning för att det ska bli lättare att gå från ett annat akademiskt yrke till att bli lärare. Vårt samhällsbygge ska även ta tillvara på den värdefulla kompetensen hos de som kommer till Sverige med utländsk lärarerfarenhet. Därför har snabbspår startats för lärare med utländsk utbildning och vi satsar även kraftigt på kompletterande utbildning.

Fler ska förbli lärare. Alltför många lärare lämnar skolan trots att de brinner för sina elever och sitt yrke. Vi måste se till att vara aktsamma så att de som gått en lång lärarutbildning jobbar med det som de ska. Vi förbättrar därför arbetsvillkoren i skolan genom att minska administrationen och satsa på fler vuxna i skolan och vi tar nu tillsammans med skolans parter fram förslag angående lärarassistenter.

Lärare ska jobba med lärande. Regeringen har vidtagit åtgärder för att minska bristen på lärare, men på orter där behoven är särskilt stora kan det finnas skäl att förstärka skolan med annan personal. Det kan handla om trygga vuxna som kan erbjuda stöd till elever och lärare på svenska och på barnens modersmål. Tjänsterna ersätter inte lärare, utan är tvärtom tänkt att avlasta lärarna och stötta eleverna, och bidra till att lärare kan göra det de är bäst på att göra – lära ut.

Arbetsförmedlingen hjälper gärna skolhuvudmännen att rekrytera utifrån de behov som finns. Genom att använda extratjänster och subventionerade anställningar inom skolan ger vi dessutom personer med svag förankring på arbetsmarknaden nya vägar till jobb. Kanske kan en anställning på en skola också få fler att få upp ögonen för själva i framtiden jobba med ungas lärande.

Den svenska skolan ska vara en jämlik kunskapsskola i världsklass där inte en enda elev lämnas efter eller hålls tillbaka. Nu behöver alla hjälpas åt – politiker, lärare, skolledare, föräldrar och elever. Det finns resurser avsatta för detta, nu gäller det att vi använder dem tillsammans.

Helene Hellmark Knutsson, minister för högre utbildning och forskning

Ylva Johansson, arbetsmarknad- och etableringsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Utbildningsdepartementet

Så ska fler våga ta steget till utbildning

Publicerad 14 juni 2016 Uppdaterad 14 juni 2016

Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson och gymnasie- och kunskapslyftsminister Aida Hadzialic, debattartikel i Svenska Dagbladet, 12 juni 2016

Det har aldrig funnits så många lediga jobb som det gör idag. Tillväxten är stark och efterfrågan på arbetskraft inom många olika sektorer är skriande. Men arbetsgivare efterfrågar som huvudregel utbildad arbetskraft.

Alla i Sverige som kan arbeta ska arbeta. Vi måste bryta långtidsarbetslösheten och öppna fler möjligheter för personer att komma in i sysselsättning. Istället för bidrag kan personer genom inträde på arbetsmarknaden klara sitt eget uppehälle och bidra till den gemensamma försörjningen. Med fler personer i arbete kan vi fortsätta att investera i den svenska modellen, i skolan, i välfärden. Det som byggt Sverige starkt. Människor måste ges möjlighet att skaffa sig den kompetens som arbetsmarknaden kräver. Av de som är inskrivna på Arbetsförmedlingen idag i åldern 25-54 år saknar 81 000 personer gymnasieutbildning och 43 000 personer saknar fullständig grundskoleutbildning. Ska vi minska arbetslösheten ytterligare och få fler att arbeta och bidra till det gemensamma så behövs en förstärkt utbildningslinje.

Vi vet att tillgång till utbildning, på olika nivåer och i olika skeden i livet kommer att vara avgörande för att arbetsmarknaden ska fungera väl, även i framtiden. Regeringen har därför lagt om såväl arbetsmarknadspolitikerna som utbildningspolitiken. Fler får nu chansen att utbilda sig och arbetsmarknadspolitiska insatser vävs samman med utbildning på komvux, yrkeshögskola och universitet. Arbetslösheten är hälften så hög bland de som

har fullföljt gymnasiet som bland dem som saknar fullgjorda gymnasiestudier.

Därför tar regeringen nu nästa steg och föreslår "Studiestartsstödet", en satsning för att höja utbildningsnivån i landet. På så sätt kan vi bryta ett långvarigt bidragsberoende och istället öka möjligheten för fler till inträde på arbetsmarknaden.

Dagens studiestöd ger de allra flesta ekonomiska möjligheter att studera. Studiestödet bidrar till Sveriges höga utbildningsnivå och är en central del i den svenska modellen genom att möjliggöra och rekrytera personer till studier. Trots att studiestödet i dag möjliggör för personer att studera så kan arbetslösa med endast kort utbildning bakom sig och liten erfarenhet av arbetsmarknaden känna stor osäkerhet inför att skuldsätta sig för studier. Detta drabbar hela samhället då arbetslösheten biter sig fast i de grupper där utbildningsnivån är som lägst.

Det gäller i synnerhet lite äldre studerande som har behov av att studera på lägre utbildningsnivåer. Inte sällan kan detta bero på en osäkerhet när det gäller den egna studieförmågan. Studiestödet ska därför utvecklas i syfte att öka rekryteringen till utbildning bland personer som har utbildningsbehov men som i dag inte påbörjar studier.

För att öka möjligheten för fler att etablera sig på arbetsmarknaden har regeringen skickat förslag om införandet av studiestartsstöd på remiss.

- Studiestartsstödet beräknas omfatta cirka 15 000 personer i åldern 25–56 år som är arbetslösa och som varit arbetsökande under minst sex månader.
- Studiestartsstödet riktas till personer med kort tidigare utbildning och som har stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att etablera sig på arbetsmarknaden.
- Bidraget motsvarar 9 100 kronor per månad i högst 50 veckor med möjlighet till tilläggsbidrag om personen har barn. På så sätt skapas ekonomiska möjligheter för studier för dem som annars inte valt att studera eller etablera sig på arbetsmarknaden.

Satsningen är en viktig del av kunskapslyftet, regeringens stora utbildningssatsning för vuxna som inleddes 2015. Kunskapslyftet är centralt för att nå regeringens mål att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet 2020. Samhällsnyttan är otvivelaktigt stor när långtidsarbetslösa utan

gymnasiekompetens lämnar arbetslöshet för studier. Med studiestartsstödet kan vi stärka arbetsmarknadens och näringslivets kompetensförsörjning och skapa förutsättningar för fler personers inträde på arbetsmarknaden.

Aida Hadzialic, gymnasie- och kunskapslyftsminister

Ylva Johansson, arbetsmarknads- och etableringsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Lika villkor ska säkra den svenska modellen

Publicerad 19 maj 2016 Uppdaterad 19 maj 2016

Debattartikel av arbetsmarknadsminister Ylva Johansson, Svenska Dagbladet den 19 maj 2016

Det ska vara ordning och reda på svensk arbetsmarknad. Regeringen har jobbat hårt för att få till stånd en ändring av EU-reglerna med målet att utländska arbetstagare ska likabehandlas med inhemsk arbetskraft. Vårt intensiva påverkansarbete har nu gett resultat.

Medlemskapet i EU har varit bra för Sverige, och Sverige har varit bra för EU. Våra företag har fått tillgång till en större marknad. Friheten att tillhandahålla tjänster över gränserna bidrar starkt till att skapa tillväxt och jobb. Vi har alla kunnat dra fördel av den fria rörligheten genom till exempel resor och utbildning i andra länder i Europa. Sverige har visat att en väl utbyggd välfärd inte är ett hot mot jobben, utan en förutsättning för hög sysselsättning. Ingen annan EU-medlemsstat har högre sysselsättningsgrad än vi.

Under de dryga 20 år som vi har varit en del av EU har viktiga framsteg gjorts inom till exempel miljöområdet, när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och utvecklingen av den inre marknaden. Men nu känner allt fler en oro kring vart EU är på väg. Kommer EU att ta gemensamt ansvar för flyktingmottagandet? Är Storbritannien på väg att lämna unionen? Kommer Grekland att få ordning på sin ekonomi?

För att återupprätta förtroendet behöver EU först och främst klara jobben och tillväxten. För att det ska vara möjligt är min bedömning att rörligheten behöver öka och jag välkomnar att EU-medborgare kommer till Sverige för att jobba. Men alla som jobbar i Sverige ska ha ett tryggt jobb där man inte blir utnyttjad eller utsliten. Inget företag ska bli utkonkurrerat genom att

andra har dåliga villkor för sina anställda. Det ska vara ordning och reda på arbetsmarknaden helt enkelt.

Regeringen vill att lika lön och andra ersättningar, inte bara minimilön, ska gälla för arbetstagare som jobbar tillfälligt i Sverige. Till skillnad från den gamla moderatledda regeringen har vi bedrivit ett mycket aktivt påverkansarbete gentemot kommissionen och andra medlemsstater. När kommissionen nyligen presenterade sitt förslag till ändringar i det så kallade utstationeringsdirektivet var det tydligt att man hade lyssnat på de svenska kraven. I kommissionens förslag finns också en särskild skrivning som erkänner vår kollektivavtalsmodell. Det är en stor framgång för Sverige.

Nu väntar tuffa förhandlingar och vi har redan sett invändningar mot förslaget från flera nationella parlament. För att komma i mål med förhandlingarna om det ändrade utstationeringsdirektivet är det viktigt att ha en nära och uppriktig dialog med andra medlemsstater. Jag reser därför i dag till Österrike för ett informellt ministermöte där tio medlemsstater, däribland det nuvarande ordförandeskapet Nederländerna och inkommande ordförandeskapet Slovakien, ska diskutera kommissionens förslag. Även ansvarige kommissionären Marianne Thyssen deltar på mötet, som är en uppföljning av det så kallade Stockholmsinitiativet i höstas då jag stod värd för ett liknande ministermöte.

Vi som träffas i Wien i dag har till viss del olika ståndpunkter i sakfrågan. Men även de länder som har många arbetstagare som jobbar i andra medlemsstater vill naturligtvis säkerställa att dessa inte far illa när de arbetar i Sverige. Samtidigt har vi också ett stort ansvar att se till att de som kommer hit för att arbeta inte utnyttjas.

Våra politiska motståndare säger att det är riskfyllt att försöka påverka EU eftersom resultatet av en omförhandling av reglerna skulle kunna leda till en sämre situation än dagens. Men vad ska man med politiker till som inte ser som sitt uppdrag att förändra verkligheten till det bättre?

Den svenska modellen ska både försvaras och utvecklas.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Kulturdepartementet

Det är nu kapitlet om Sverige skrivs

Publicerad 12 april 2016 Uppdaterad 12 april 2016

Debattartikel av Alice Bah Kuhnke och Ylva Johansson, Expressen 11 april 2016. Vi lägger nu en rad olika förslag som stärker det civila samhället och tar krafttag mot polariseringen. Bland annat vill vi satsa 15 miljoner till organisationer som bidrar till att förebygga rasism, skriver ministrarna Ylva Johansson och Alice Bah Kuhnke.

Regeringen genomför just nu det största samhällsbygget på väldigt länge. Valfärds miljarderna som presenterades förra veckan är den största permanenta höjningen av det allmänna statsbidraget på ett bräde sedan det infördes. Genom att investera i människor och en stark gemensam välfärd i stället för skattesänkningar bygger vi ett samhälle där vi blir starkare tillsammans.

Civilsamhället är en omistlig del av ett starkt och modernt samhällsbygge. Den kraft och den solidaritet som finns hos människor i det civila samhällets organisationer syntes inte minst i höstas när vi på kort tid tog emot många människor på flykt undan krig och terror. Vi har goda anledningar att vara stolta över det svenska föreningslivet som med sin styrka och kapacitet att ställa upp i svåra tider utmärker sig i världen.

Regeringens politik syftar till att bygga ett Sverige som håller ihop. Det handlar om att minska klyftor, bekämpa segregationen och ta den ökade åsiktpolariseringen i samhället på allvar. Det mest grundläggande i samhället måste fungera: människor måste snabbt komma i arbete, barnen måste få en god skolgång och bostadsbristen måste byggas bort. Samtidigt är det avgörande att skapa fler mötesplatser för att bekämpa de mörka krafter som

vill ställa grupper mot varandra.

För att uppnå ett Sverige som håller ihop kommer regeringen i vårändringsbudgeten att lägga en rad olika förslag som stärker det civila samhället och tar krafttag mot polariseringen av samhället. Sammanlagt innebär detta ytterligare 42,5 miljoner kronor under 2016.

De extra investeringar vi nu gör i ett Sverige som håller ihop är:

- 15 miljoner kronor till organisationer inom det civila samhället som driver projekt som på olika sätt bidrar till att förebygga eller motverka rasism. Pengarna kommer också att fördelas till det arbete som kommuner och det civila samhällets organisationer gör för att motverka rekrytering till våldsbejakande extremism.
- 3,5 miljoner kronor till Forum för Levande Historias arbete runtom i landet med att främja arbete med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter.
- 3 miljoner kronor till en satsning på öka våra kunskaper om hat och hot mot det demokratiska samtalet. Journalister, förtroendevalda och kulturskapare är grupper som är särskilt utsatta och kommer att vara i fokus för kunskapsinhämtning och insatser i regeringens kommande handlingsplan för att förebygga hot mot det demokratiska samtalet.
- 11 miljoner kronor till en stor satsning på biblioteken för att kunna bära sitt uppdrag som arena för kunskap, samtal och möten. Resurserna kommer även att gå till inköp av litteratur på andra språk än svenska samt lättillgänglig samhällsinformation.
- 10 miljoner kronor till det förebyggande arbetet i skolorna mot våldsbejakande extremism. Fokus för denna insats är framför allt unga människor som befinner sig i eller i gränslandet till våldsbejakande extremistiska miljöer.

Allt detta är nya resurser utöver det som redan har fattats beslut om för att förstärka det civila samhällets arbete med etablering.

Om 25 år kommer våra barn och barnbarn att få läsa i historieböckerna om hur olika samhällen hanterade den största humanitära katastrofen sedan andra världskriget. Det är nu vi bestämmer oss för hur kapitlet om Sverige ska beskrivas. Regeringens tydliga besked är att det ska stå att vi stod rustade och höll ihop vårt samhälle genom att investera i ett samhällsbygge för alla.

Alice Bah Kuhnke

Kultur- och demokratiminister (MP)

Ylva Johansson

Arbetsmarknadsminister (S)

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Nyanlända ska söka jobb för att få etableringsersättning

Publicerad 08 april 2016 Uppdaterad 08 april 2016

Debattartikel, Aftonbladet, 8 april 2016

Arbetslösheten sjunker och sysselsättningen ökar starkt. Sverige har i dag den högsta sysselsättningsgraden i EU. Den höga sysselsättningen i Sverige är ingen slump, utan ett resultat av framsynt och modig politik som sett möjligheterna i också kvinnors förvärvsarbete.

Den svenska modellen har stärkt kvinnors ställning på arbetsmarknaden. Den har sett till att vi har en välfärd med välutbyggd barnomsorg och äldreomsorg som gör att alla kan gå till jobbet, oavsett hur familjesituationen ser ut. Den har bidragit till minskande inkomstklyftor, gett kvinnor en egen försörjning och frihet att göra sina egna livsval.

Den svenska modellen ställer också krav. Den kräver att individen tar ansvar och tar vara på de utbildningsmöjligheter som ges och söker de jobb som erbjuds. Detta gäller lika för alla.

Alla män och kvinnor som kan jobba, ska jobba. Som arbetsökande ska man söka arbete och delta i aktiviteter för att få ut sin ersättning. Samma regler ska gälla oavsett om man får ersättning från arbetslöshetsförsäkringen eller etableringsersättning som nyanländ.

Vi vet att de allra flesta människor har en stark drivkraft att få använda sina kompetenser och skaffa sig den frihet som en egen försörjning innebär. Den gamla regeringens etableringsreform saknade dock tillräckligt tydliga regler för vad som krävs av nyanlända i etableringsuppdraget för att få ersättning. Inom regeringskansliet pågår ett arbete i syfte att tydliggöra kraven.

Den som inte uppfyller dessa krav bör bli av med hela eller delar av sin ersättning. Med det tidigare regelverket kunde en nyanländ både ha full lön

och full ersättning samtidigt inom ramen för etableringsplanen. Detta var varken rimligt eller rättvist. Regeringen har därför avskaffat denna möjlighet.

Utrikes födda kvinnor är den grupp vars sysselsättning vi nu ser öka mest. Samtidigt är utrikes födda kvinnors sysselsättningsgrad fortsatt oacceptabelt låg.

Det finns inget godtagbart skäl till att kvinnors arbetskraftsdeltagande ska vara lägre än mäns. Flera åtgärder har därför vidtagits för att öka utrikes födda kvinnors sysselsättning.

Vi har avskaffat vårdnadsbidraget och ser nu över hur föräldraförsäkringen ska utformas för att inte försena etableringen på arbetsmarknaden. Vi har infört snabbspår och öppnar nu upp fler utbildningsmöjligheter och vägar in i jobb.

Välfärdssektorn har fått utökade medel för att klara flyktingsituationen och kommuner och landstingen kommer tillföras ytterligare 10 miljarder årligen vilket möjliggör fler anställda i välfärden. Vi har skjutit till medel så att arbetsintegrerande sociala företag ska kunna växa och bli fler. Men fler insatser måste till, inte minst för att nå kvinnor med låg utbildningsnivå och liten yrkeserfarenhet.

För att öka utrikes födda kvinnors sysselsättning måste också Arbetsförmedlingen bli bättre på att hjälpa utrikes födda kvinnor. De arbetsmarknadspolitiska resurserna och programmen måste bättre bidra till jämställdhet och motverka en könsuppdelad arbetsmarknad.

Runt om i landet finns exempel på framgångsrika aktörer som lyckats väl med att ta vara på utrikesfödda kvinnors resurser. Jag vill ta del av deras erfarenheter och lära mig av deras framgångsfaktorer. Därför kommer jag i dag att bjuda in företag, organisationer, civilsamhälle och forskning för en dialog om hur vi bäst ökar utrikes födda kvinnors sysselsättning.

Samhället ska ställa samma krav på kvinnor som på män att arbeta. Men för att alla ska kunna uppfylla kraven måste alla människor också ges lika möjligheter.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Så ska dödsfall och ohälsa förebyggas i arbetslivet

Publicerad 01 februari 2016 Uppdaterad 01 februari 2016

Dagens Nyheter, 1 februari 2016 Ny strategi. Jobbet kan göra oss sjuka eller leda till skador, i värsta fall med dödlig utgång. Tempot har ökat och kvinnor drabbas särskilt hårt av stressrelaterad ohälsa. För att vända utvecklingen har regeringen tagit fram en ny arbetsmiljöstrategi i samråd med arbetsmarknadens parter, skriver arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S).

Den tidigare regeringen genomförde en systematisk nedrustning inom arbetsmiljöområdet. Nu ser vi resultatet med ökad sjukfrånvaro och fler som mår dåligt av sitt arbete. På senare år har det – i genomsnitt – skett nästan en dödsolycka i veckan på svenska arbetsplatser. Det är helt oacceptabelt. För att vända utvecklingen presenterar regeringen i dag en ny arbetsmiljöstrategi för det moderna arbetslivet.

Arbete betyder gemenskap, egen försörjning och makt att forma sitt liv. För de allra flesta bidrar jobbet till välmående och en god hälsa. Vi mår helt enkelt bra av att arbeta och dåligt av att gå sysslolösa. Men när arbetsmiljön brister kan jobbet i stället riskera att göra oss sjuka eller leda till skador och olycksfall, i värsta fall med dödlig utgång.

Arbetslivet förändras i snabb takt och många upplever att tempot har ökat. I stor utsträckning är det kvinnor som drabbas av den stressrelaterade ohälsan. Organisatoriska eller sociala faktorer ligger nu bakom var tredje arbetsskadeanmälan och är den vanligaste orsaken till anmälan om arbetssjukdom bland kvinnor. Sedan 2010 har dessa anmälningar ökat med

drygt 70 procent parallellt med att sjukfrånvaron stigit kontinuerligt. Att omhänderta dessa utmaningar är nödvändigt. Samtidigt måste arbetet med att hantera redan kända arbetsmiljörisker fortsätta och åtgärder vidtas för att motverka att företag bryter mot arbetsmiljöregelverket för att få konkurrensfördelar.

I ett läge där satsningar på en bättre arbetsmiljö behövdes mer än någonsin genomförde den förra regeringen en systematisk nedrustning inom arbetsmiljöområdet. För att vända den negativa utvecklingen har regeringen kraftsamlat och föreslagit en rejäl förstärkning av resurserna inom arbetsmiljöpolitiken med 100 miljoner kronor årligen under mandatperioden. Ökningen av Arbetsmiljöverkets resurser har redan inneburit att myndigheten kunnat anställa ett 50-tal nya inspektörer.

Arbetsgivaren har det primära ansvaret för arbetsmiljön. Men förbättringar i arbetsmiljön är också en fråga för staten och arbetsmarknadens parter. Regeringens politik på området ska bidra till en arbetsmiljö som förebygger ohälsa, olycksfall och motverkar att människor stängs ute från arbetslivet. För att nå dessa mål och ge arbetsmiljöpolitiken en långsiktig inriktning presenterar regeringen i dag en ny arbetsmiljöstrategi för det moderna arbetslivet. Strategin, som ska gälla för perioden 2016–2020, har arbetats fram i samråd med arbetsmarknadens parter. Den innehåller både den övergripande inriktningen för politiken samt konkreta åtgärder inom tre prioriterade områden:

1 Nollvision mot dödsolyckor och förebyggande av arbetsolyckor

Genom förebyggande åtgärder, forskning och tillämpning av ny kunskap har antalet arbetsrelaterade dödsolyckor minskat kraftigt de senaste 30 åren. Tydligast är den positiva utvecklingen i byggbranschen. Detta visar att strategiskt arbete mot dödsolyckor ger resultat. Samtidigt så har det de senaste åren – i genomsnitt – skett nästan en dödsolycka i veckan på svenska arbetsplatser. Det är helt oacceptabelt. Inget annat än en nollvision kan gälla för dödsfall i arbetet. Förutom byggverksamhet är skogs- och jordbruk, tillverkning samt transport och magasinering särskilt riskutsatta branscher. Arbetsmiljöverket får nu, tillsammans med andra berörda myndigheter, i uppdrag att lämna förslag på olycksförebyggande åtgärder för arbetstagare som arbetar på och vid väg. Informationen om arbetsmiljöreglerna till utländska arbetstagare inom de gröna näringarna förbättras och arbetet mot farliga produkter och maskiner förstärks.

2 Hållbart arbetsliv

Arbetsmiljöutmaningarna är extra stora i början och slutet av arbetslivet. För många unga är den första erfarenheten av arbetslivet ett jobb med betydande arbetsmiljörisker. När det gäller äldre arbetstagare är det så många som 14 procent i åldern 50–64 år som inte tror sig eller är osäkra på om de kommer att kunna arbeta fram till "ordinarie" pensionsålder inom sitt nuvarande yrke. Regeringen ser det som nödvändigt att vidta fortsatta insatser för att förebygga den arbetsrelaterade ohälsan och för att minska risken att arbetstagare skadas eller slits ut. Arbetsmiljöverket får därför i uppdrag att synliggöra branscher och arbetsställen där det finns ett tidigt utträde som kan relateras till arbetsmiljöfaktorer, att identifiera arbetsmiljörisker kopplade till nya sätt att organisera arbetet, såsom ökad användning av underleverantörer, samt att genomföra informations- och tillsynsinsatser inom bemanningsbranschen.

3 Psykosocial arbetsmiljö

Inom delar av arbetsmarknaden suddas gränsen mellan arbetsliv och privatliv ut. Det har samtidigt blivit vanligare att stress och press i arbetslivet betraktas som ett individuellt problem, i stället för en fråga om arbetsgivarens arbetsmiljöansvar. Arbetsmiljöverket får nu i uppdrag att, i samråd med arbetsmarknadens parter, ta fram en vägledning om arbetsmiljöutmaningar i anknytning till ett gränslöst arbetsliv. Myndigheten får också i uppdrag att genomföra en särskild tillsynsinsats av arbetsmiljön inom äldreomsorgen (inklusive hemtjänsten) med särskilt fokus på psykosocial arbetsmiljö, stress samt arbetstagarnas möjligheter till inflytande och delaktighet. De nya föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö som Arbetsmiljöverket har antagit och som börjar gälla den 31 mars i år kommer också bli ett viktigt verktyg för att förebygga den psykosociala ohälsan.

Min bedömning är att det finns en stor vilja och ett genuint engagemang bland arbetsmarknadens parter att ta sig an utmaningarna inom arbetsmiljöområdet. En fortsatt nära dialog mellan parterna, regeringen och Arbetsmiljöverket om hur politiken kan utvecklas och vilka insatser som behövs kommer att vara en viktig prioritering för mig. För att möjliggöra en sådan dialog inrättas nu också ett nytt dialogforum. En fråga som strategin identifierar som lämplig för dialogforumet är hur arbetsgivare kan erbjuda kompetent ledarskap och ett förebyggande arbetsmiljöarbete för att ingen ska behöva bli utsatt för kränkande särbehandling eller mobbning på sin

arbetsplats.

Sammanfattningsvis finns nu en kraftfull politik på plats för att förbättra arbetsmiljön. Regeringen prioriterar upp arbetsmiljöarbetet genom kraftigt ökade resurser och en ny strategisk och långsiktig inriktning på arbetsmiljöpolitiken.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Nu införs personalliggare i byggbranschen

Publicerad 15 januari 2016 Uppdaterad 15 januari 2016

Arbetet 15 januari 2016

Det ska vara ordning och reda på svensk arbetsmarknad. Alla de företag som vill göra rätt för sig ska inte riskera att slås ut av oseriösa lyckosökare. Konkurrensen ska bygga på kunskap och kompetens – inte sänkta löner, usla arbetsförhållanden eller brister i säkerhet på arbetsplatsen.

En väl fungerande byggbransch är avgörande för att vi ska nå de högt uppställda målen för ökat bostadsbyggande i Sverige. Det är högtryck i branschen och det finns en uppenbar risk för fler gråa företag som verkar i lagens skugga när efterfrågan nu ökar snabbt. Både de som jobbar i branschen, de seriösa byggherrarna och slutkunderna tjänar på tydliga spelregler som sätter stopp för fuskare.

För att motverka förekomsten av svartarbete och motverka illojal konkurrens i byggbranschen införs nu därför s.k. personalliggare i byggbranschen. De nya reglerna började gälla vid årsskiftet. Att ha ordentlig koll på vilka personer som arbetar på ett bygge och vid vilka tider på dygnet är en grundläggande förutsättning för att skapa en säker arbetsplats och för att det ska gå att kontrollera att lagar och regler följs.

Detta är också något som både Sveriges Byggindustrier och de fackliga organisationerna krävt sedan länge. Både anställd och inhyrd personal ska noteras i liggaren. Byggherren ska anmäla byggstart till Skatteverket och skaffa utrustning som gör det möjligt att föra elektronisk liggare.

Den samlade personalliggaren ska hållas tillgänglig för Skatteverket på byggarbetsplatsen och när väl byggverksamheten avslutats ska det också anmälas. För detta ändamål har Skatteverket enkla e-tjänster på sin hemsida.

Vid fel och brister kommer Skatteverket kunna ta ut kontrollavgifter och förelägga byggherren att rätta till felen.

Sedan tidigare krävs personalliggare inom restaurang-, frisör- och tvätteribranscherna. Skatteverket har bedrivit en omfattande kontrollverksamhet och enkätundersökningar visar att branschen är positiv till myndighetens närvaro genom oannonserade kontroller. Tidig kontroll från Skatteverket bidrar helt enkelt till schysst konkurrens.

Skatteverket har haft i uppdrag att analysera om krav på personalliggare kan införas i ännu fler branscher och föreslår att ett sådant krav skulle kunna ställas också på bilverkstäder, för partihandel med livsmedel samt inom kropps- och skönhetsvård. Detta förslag bereds nu inom Regeringskansliet. Utöver personalliggare är ett system med månadsvis inrapportering av skatter och avgifter på individnivå viktigt för att stoppa skattefusket. Skatteverket arbetar med att ta fram förslag på ett sådant system.

De nya bestämmelserna om personalliggare gäller byggverksamhet som startas efter årsskiftet 2015–2016. Bestämmelserna gäller även byggverksamhet som startas innan dess, om verksamheten beräknas pågå till efter den 30 juni 2016. De nya reglerna är ett viktigt steg mot större ordning och reda på svensk arbetsmarknad.

Ylva Johansson (S), arbetsmarknadsminister

Leif Jakobsson (S), riksdagsledamot och vice ordförande i Skatteutskottet

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Slut med missbruk av visstidsanställningar

Publicerad 03 december 2015 Uppdaterad 03 december 2015

Aftonbladet, 3 december 2015 Ingen ska behöva riskera att fastna i staplade visstidsanställningar. I dag överlämnar vi ett nytt lagförslag om skärpta åtgärder mot missbruk av visstidsanställningar till riksdagen.

Visstidsanställningar behövs som en viktig del av en flexibel arbetsmarknad. Det kan handla om tillfälligt behov av extra personal, om att anställa för säsongarbete eller att ta in en vikarie under någons föräldraledighet. Det som inte kan accepteras är när möjligheten till tidsbegränsade anställningar missbrukas och den anställde tvingas till upprepade visstider hos samma arbetsgivare år efter år. Att fastna i eviga visstidsanställningar skapar en stor stress hos den som drabbas och gör det svårt att planera för framtiden eller att få ett lån till en egen bostad. För lite har gjorts för att komma till rätta med problemet och EU-kommissionen har hotat att stämna Sverige om vi inte ser till att skärpa lagstiftningen.

Därför lägger nu regeringen fram ett nytt lagförslag som innebär att missbruket med staplade visstider stoppas. Under arbetet med lagförslaget har en nära dialog förts med företrädare för både näringslivet och fackförbunden. Det är min uppfattning att det finns en acceptans bland arbetsmarknadens parter för inriktningen på förslaget, inte minst mot bakgrund av EU-kommissionens kritik.

Lagförslaget som i dag överlämnas till riksdagen består av två viktiga delar:

1. En ny regel som innebär att en allmän visstidsanställning övergår till en tillsvidareanställning i fler fall än i dag. En allmän visstidsanställning ska automatiskt omvandlas till en tillsvidareanställning om arbetstagaren varit anställd på allmän visstid i mer än två år. Detta gäller inte bara om det sker

inom en tidsram om fem år som i dag, utan också om det sker under en längre period än så om tidsbegränsade anställningar följt på varandra utan uppehåll eller med mindre än sex månaders mellanrum. Med den nya regeln kommer fler allmänna visstidsanställningar kunna övergå i en tillsvidareanställning och möjligheterna till missbruk genom staplade visstider stoppas.

2. Ökad informationsskyldighet för arbetsgivaren så att den anställde kan hävda sin rätt till tillsvidareanställning. Redan i dag finns en rätt för arbetstagare till information om sin anställning. Problemet är att denna information inte alltid är tillräcklig för att veta när en visstidsanställning ska omvandlas till en tillsvidareanställning. Regeringen föreslår därför en ny regel som ger tidsbegränsat anställda rätt att få information av sin arbetsgivare om alla anställningar som har betydelse för tillämpningen av omvandlingsreglerna. Informationen ska vara skriftlig och lämnas ut inom tre veckor från det att begäran framställts.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 maj 2016. Även med de lagändringar som nu föreslås kommer det finnas mycket stora möjligheter till flexibilitet på den svenska arbetsmarknaden. På samma sätt som i dag blir det också möjligt att i kollektivavtal komma överens om andra regler som är anpassade till förhållandena i olika branscher. Det nya lagförslaget är ett viktigt besked från regeringen: missbruk av visstidsanställningar hör inte hemma på den svenska arbetsmarknaden.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Alliansregeringen rustade ned arbetsmiljön

Publicerad 11 november 2015 Uppdaterad 11 november 2015

Replik på debattartikel, Arbetsvärlden, 11 november 2015

Många upplever att tempot i arbetslivet har ökat och i stor utsträckning är det kvinnor som drabbas av den stressrelaterade ohälsan. Det har samtidigt blivit vanligare att stress och press i arbetslivet betraktas som ett individuellt problem, istället för en fråga om arbetsgivarens arbetsmiljöansvar.

Organisatoriska eller sociala faktorer ligger nu bakom var tredje arbetsskadeanmälan och är den vanligaste orsaken till anmälan om arbetssjukdom bland kvinnor. Sedan 2010 har dessa anmälningar ökat med drygt 70 procent parallellt med att sjukfrånvaron stigit kontinuerligt. Under den moderatledda regeringens sista mandatperiod ökade kostnaderna för sjukpenningen kraftigt. Elisabeth Svantesson beskriver en del av utmaningarna på ett bra sätt, men tyvärr finns det ingen koppling mellan problembeskrivningen och den politik som hon genomförde i regeringsställning.

I ett läge där satsningar på en bättre arbetsmiljö behövdes mer än någonsin genomförde den gamla regeringen en systematisk nedrustning av arbetsmiljöarbetet. För att vända den negativa utvecklingen kraftsamlar regeringen nu och föreslår en rejäl förstärkning av resurserna inom arbetsmiljöpolitiken med 100 miljoner kronor årligen under mandatperioden. Det stämmer helt enkelt inte som Elisabeth Svantesson påstår att hennes budgetförslag innebär mer resurser till Arbetsmiljöverket. Satsningarna måste bedömas som en helhet. Jämfört med Moderaternas budgetförslag blir nettoeffekten av regeringens satsningar att Arbetsmiljöverket får 55 miljoner kronor mer redan under 2016 och 135 miljoner kronor mer under perioden 2017-19. En konkret skillnad som dessa ökade resurser innebär är att

Arbetsmiljöverket har kunnat rekrytera 60 nya inspektörer.

För att ge arbetsmiljöarbetet en långsiktig inriktning tas nu även en nationell arbetsmiljöstrategi fram i samråd med arbetsmarknadens parter som bland annat kommer innehålla konkreta åtgärder inom områdena hållbart arbetsliv och psykosocial arbetsmiljö. De nya föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö som Arbetsmiljöverket har antagit kommer också bli ett viktigt verktyg för att förebygga den psykosociala ohälsan. Jag bedömer att det finns en stor vilja och ett genuint engagemang bland arbetsmarknadens parter för att ta sig an de utmaningar som finns inom arbetsmiljöområdet. En fortsatt nära dialog mellan parterna och regeringen om hur politiken kan utvecklas och vilka insatser som behövs kommer därför vara en viktig prioritering för mig.

Jag välkomnar att Elisabeth Svantesson ser problemen med den psykiska ohälsan och dess koppling till arbetslivet. Beskrivningen av Moderaternas ambitioner på detta område förpliktar dock och återspeglas tyvärr inte alls i det budgetförslag man lagt på riksdagens bord.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Vi gör de investeringar som krävs för fler jobb

Publicerad 14 oktober 2015 Uppdaterad 14 oktober 2015

Göteborgs-Posten, 14 oktober 2015 Missmatchen och den höga strukturella arbetslösheten är ingen slump. Den är en logisk konsekvens av Alliansens misslyckade politik, skriver arbetsmarknadsminister Ylva Johansson.

När jag efter valet efterträdde Elisabeth Svantesson (M) som arbetsmarknadsminister var arbetslösheten hög. Ungdomsarbetslösheten var till och med så hög att vi fick bidrag från EU för att våra ungdomar skulle få jobb. Trots löften från den förra regeringen om att breda stora skattesänkningar skulle lösa arbetslösheten står en större andel av de arbetssökande långt ifrån arbetsmarknaden. Trots att konjunkturen är god och vi har fler lediga jobb än någonsin som väntar på att bli tillsatta söker 400 000 arbete. Vad beror det på?

Ingen slump

Missmatchen och den höga strukturella arbetslösheten är ingen slump. Den är en logisk konsekvens av misslyckad politik. För när politiken inte gör de viktiga investeringar som krävs. När den inte stärker människors kompetens och kunnande med det arbetsmarknaden efterfrågar. När den skär ner på utbildningsplatser och stänger dörren för högskoleutbildning. När man gör som den gamla regeringen gjorde – då får man som ett brev på posten en hög strukturell arbetslöshet som ingen högkonjunktur i världen klarar av att vända.

Med den nya regeringen har arbetsmarknadspolitiken bytt politisk inriktning. Med alla medel vi har ska den strukturella arbetslösheten bekämpas. Det kräver investeringar, flexibilitet och en arbetsmarknadspolitik som möter

arbetsgivarnas rekryteringsbehov.

Investeringar – inga nedskärningar

Den gamla regeringen sänkte skatten och hoppades att lägre kostnader för arbetsgivaren och större morötter för arbetslösa skulle sätta fart på hjulen och göra människor anställningsbara. Det fungerade inte. Efter skattesänkningar för mångmiljardbelopp saknades också resurser att göra de investeringar som krävdes. I de unga som saknar gymnasieutbildning eller yrkeskompetens. I de människor som fastnat i långvarig arbetslöshet.

Vi investerar för att se till så att fler ska göra klart sin gymnasieutbildning, så att fler kan komplettera sin gymnasieutbildning med yrkesutbildning som arbetsgivare efterfrågar. Men vi investerar också i skolan, för att resultaten ska bli bättre, för att fler ska ta sin gymnasieexamen och fler få tillgång till eftergymnasial utbildning. Vi investerar också i bostäder och infrastruktur för att bostadsbristen är akut och tillgången på bostäder och fungerande infrastruktur är avgörande för en fungerande arbetsmarknad.

Vassa lösningar – inga trubbiga förslag

Arbetsmarknadspolitikens roll är att se till att jobben kan bli tillsatta. Misslyckas vi, uppstår flaskhalsar på arbetsmarknaden som i sin tur leder till att tillväxten hämmas och fler blir kvar i arbetslöshet. För att de lediga jobben ska bli tillsatta krävs flexibilitet, lyhördhet och ibland insatser med precision. Men den gamla regeringen mötte alla på samma sätt. Alla unga, oavsett bakgrund, fick en sänkt prislapp i handen att ta med till en arbetsgivare. Alla nyanlända med uppehållstillstånd erbjöds en etableringslots några timmar i månaden oavsett om man saknade grundskola eller var utbildad och erfaren civilingenjör.

Den nya arbetsmarknadspolitikerna har en annan inriktning. Det finns inte en generell lösning som passar alla i en grupp. Därför måste arbetsmarknadspolitikerna och Arbetsförmedlingen bli mycket mer flexibla. I regeringens ungdomssatsning möts därför unga utifrån behov och förutsättningar. De som inte har gått ut gymnasiet ska i första hand göra så. De unga som önskar en kompletterande utbildning till yrken där det råder brist, ska ges det. För nyanlända med utbildning och yrkeserfarenheter som vår arbetsmarknad är i stort behov av satsar regeringen på snabbspår in på svensk arbetsmarknad. Nu möter regeringen upp arbetsgivarnas behov.

Större frihet

Vi har även tagit bort detaljstyrningen av Arbetsförmedlingen och gett arbetsförmedlarna större frihet än de hade med den gamla regeringens politik. Arbetsförmedlarna prioriterar nu arbetsgivarkontakter, ett arbete vi redan ser resultat av. Myndigheten måste reformeras och tiden är knapp.

Det viktigaste i utformningen av arbetsmarknadspolitiken är att den levererar resultat. Gör den inte det, måste vi politiker vara beredda att ompröva våra idéer och förstå när omvärlden kräver det av oss. Men arbetsmarknadspolitiken kommer inte att ensam klara jobben. Vi står inför stora utmaningar och för att möta dessa har Sverige behov av stora investeringar inom flera områden. Regeringens jobbagenda fokuserar på investeringar i bostäder, infrastruktur och klimat. I fler och växande företag och investeringar i utbildning och matchning.

I stället för investeringar föreslår Moderaterna ytterligare nedskärningar för 26 miljarder kronor. Det är inte ansvarsfull politik. Det är politik förd med ideologiska skyggglappar. Skattesänkningar och nedskärningar löser inte arbetslösheten. Den politiken har vi redan provat, inte sant?

Ylva Johansson
Arbetsmarknadsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

"Välkomstjobb" ett bra sätt att få nyanlända i arbete

Publicerad 14 augusti 2015 Uppdaterad 14 augusti 2015

Dagens Samhälle, 14 augusti 2015 Halmstads Fastighets AB:s initiativ "Välkomstjobb", som ger nyanlända praktik och jobb, är ett utmärkt exempel på en insats där näringslivet tillsammans med det offentliga bekämpar utanförskapet, skriver arbetsmarknadsministern med flera.

För den som kommer som nyanländ till Sverige väntar en hel del utmaningar för att etablera sig i Sverige och på den svenska arbetsmarknaden. Språkkunskaper, kontakter och referenser är viktiga komponenter för att få jobb här.

Men kunskaper i svenska kräver språkträning, kontakter kräver att man får träffa andra och lära känna personer som redan bor här. Praktik eller ett första arbete ger de viktiga referenserna som man har med sig genom framtidens arbetsliv.

Runt om i landet tas nya initiativ till projekt och insatser av privatpersoner, kommuner, näringsliv, sociala företag och föreningar som ger just dessa referenser som kommer att ha avgörande betydelse för såväl individers framtid som samhällets möjlighet att ta tillvara de kompetenser som invandringen innebär.

Halmstads Fastighets AB:s är ett bra exempel på ett företag som tar socialt ansvar genom satsningen "Välkomstjobb". Med hjälp av bolagets kontakter med elitidrottsklubbar, egna underleverantörer, sociala krav i upphandlingar och kontakt med arbetsförmedlingen är målet att skapa 100 praktikplatser och jobb avsatta för nyanlända i etablering som fått ett hyresavtal hos

Halmstads Fastighets AB.

Välkomstjobben ska genomföras parallellt med språkträningen.

Detta är ett utmärkt exempel på en insats där näringslivet blir en aktiv del tillsammans med offentlig sektor i bekämpandet av utanförskap och diskriminering och en positiv kraft i etableringsprocessen.

Många av de som nu söker asyl i Sverige är välutbildade och har kompetenser och erfarenheter som näringslivet söker med ljus och lykta efter. Vi måste bli bättre på att ta vara på den kompetens som människor har, innan den kallnar. Därför är ett snabbt inträde på arbetsmarknaden oerhört viktigt för att dessa individers kunskaper inte ska gå förlorade och att de ska etablera sig på arbetsmarknaden på riktigt.

Sköter vi mottagandet av nyanlända på ett bra sätt så är det också en stor möjlighet. Vår tid präglas inte bara av ett stort tillskott av arbetskraft från utlandet, vi befinner oss också i en tid då många lämnar arbetsmarknaden och går i pension. Under många års tid har den offentliga debatten präglats av en oro för den demografiska utmaningen, där allt färre i arbetsför ålder ska försörja allt fler.

Att unga individer nu påbörjar ett nytt liv här, innebär att Sverige kan bli ett av de få länder som kommer att klara den utmaningen.

När vi tillsammans ställer upp för att ge nyanlända ett gott mottagande; det är då vårt land fungerar som bäst. Halmstads Fastighets AB:s initiativ är ett bra initiativ bland många. Men vi tror och hoppas på att också i framtiden få följa ännu fler bra exempel från andra företag och organisationers arbete med att välkomna nyanlända.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister (S)

Henrik Andersson, styrelseordförande (C) HFAB

Fredrik Luhanka, vice ordförande (S) HFAB

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

"Här är regeringens strategi för hållbart asylmottagande"

Publicerad 15 juli 2015 Uppdaterad 15 juli 2015

Dagens Nyheter, 15 juli 2015 Bostäder, språk och jobb. Etableringen av nyanlända fungerar inte som den borde, och delar av politiken måste läggas om. Regeringens satsningar på bostäder, språkträning och snabbare etablering på arbetsmarknaden ska göra mottagandet bättre och effektivare i hela landet, skriver Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister.

I en tid då rekordmånga människor är på flykt har varje civiliserat samhälle ett ansvar att axla, så även Sverige. Att så många människor som vill och kan bidra till vårt lands utveckling söker sig hit är en möjlighet som vi måste tillvarata. Samtidigt medför den snabba befolkningstillväxten just nu stora utmaningar, som måste mötas av en genomtänkt politik som skapar ordning och reda i mottagandet och etableringen av nyanlända i samhället och arbetslivet.

Sedan jag tillträdde som arbetsmarknadsminister med samordningsansvar för etableringen av nyanlända har det blivit tydligt vilka allvarliga brister som präglar detta politikområde. Etableringen av nyanlända fungerar inte som den borde, och det är uppenbart att delar av politiken måste läggas om.

Riksrevisionen presenterade nyligen sin granskning av etableringspolitiken. I rapporten pekar Riksrevisionen på flera viktiga brister, såsom att det saknas ett nationellt sammanhållet ansvarstagande för nyanländas bosättning, vilket försämrar möjligheterna för snabb etablering. Samverkan brister mellan olika aktörer och insatserna är sällan anpassade efter individens förutsättningar och behov eller lokala och regionala förhållanden. Regeringen har redan påbörjat arbetet med att förbättra etableringspolitiken i syfte att uppnå ett effektivt mottagande i hela landet där nyanlända kommer i arbete eller studier inom två år om det inte finns uppenbara hinder för det, såsom exempelvis sjukdom.

För att lyckas ta vara på den potential som befolkningstillväxten innebär

krävs en sammanhållen strategi och insatser på en rad olika områden. Det måste byggas fler bostäder. Alla kommuner måste, utifrån sina förutsättningar, bidra till mottagandet. I väntan på kommunplacering bör nyanlända erbjudas meningsfulla insatser som underlättar etableringen i Sverige. Etableringsinsatser måste anpassas efter individers olika förutsättningar och behov samt bedrivs med hög kvalitet, allt för att kunna korta tiden från ankomst till arbete eller studier. Validering och komplettering av tidigare yrkeserfarenheter och kompetenser behöver förbättras och erbjudas i högre utsträckning än i dag. Fler måste ges möjlighet att studera för att klara kraven på arbetsmarknaden. Nyanlända med psykisk eller fysisk ohälsa måste erbjudas rätt vård för att få en bra start på det nya livet i Sverige och för att etableringen inte ska försenas.

Därför satsar regeringen nu på:

1. Bostäder och ett hållbart mottagande i hela landet

- Förändrat regelverk för mottagande där alla kommuner tar ansvar utifrån sina förutsättningar. Det krävs både för att nyanlända ska kunna bosätta sig där förutsättningarna att etablera sig på arbetsmarknaden är goda, och för att kommunerna ska ges rimliga planeringsförutsättningar för att klara sina åtaganden.
- Ett ökat byggandet med minst 250 000 nya bostäder till 2020. För att nå målet krävs regelförenklingar så det går snabbare, lättare och blir billigare att bygga, samt ekonomiskt stöd för att bygga fler små, billiga och klimatsmarta hyresrätter. Därför satsar regeringen 6,7 miljarder per år i ett nytt bostadspolitiskt paket, varav 3,2 miljarder går till att bygga fler hyresrätter med rimliga hyror.
- Större flexibilitet och bättre samarbete mellan Arbetsförmedlingen och kommuner, i syfte att skapa lokalt och regionalt anpassade lösningar.

2. Tidigare språkträning och social etablering

- Rejäl satsning på det civila samhället genom mer resurser till ideella organisationer som vill stödja asylsökande och bidra till nyanländas etablering genom exempelvis mentorskapsprojekt, språkvänner och sociala aktiviteter såsom idrott och bildning.
- Kompetensutveckling och insatser för att rekrytera fler SFI-lärare.
- Studieförbunden får medel för att asylsökande och nyanlända som bor kvar på anläggningsboende ska kunna läsa svenska och andra kurser för att stärka sina kunskaper om det svenska samhället.
- Tidiga insatser redan i anläggningsboenden; utbildning i svenska för

invandrare och förberedelser för arbetsmarknaden genom anpassad information och tidig kompetenskartläggning. Allt för att korta tiden från ankomst till arbete.

3. Snabbare etablering på arbetsmarknaden

- Regeringen kommer att ta initiativ till närmare samarbete med de arbetsgivare som vill underlätta inträdet på arbetsmarknaden för nyanlända.
- Nyanlända får förbättrade studiemöjligheter genom regeringens generella investeringar i den kommunala vuxenutbildningen, vilket möjliggör för fler nyanlända med låg utbildning att fullfölja sin grundskole- och gymnasieutbildning.
- Satsningar på validering för att korta tiden för bedömning av utbildningar och betyg.
- Mer resurser till kompletterande utbildningar som rustar nyanlända med högskoleutbildning för att bättre möta kraven på den svenska arbetsmarknaden och bidra till kompetensförsörjningen.
- Snabbspår: Regeringen vill tillsammans med arbetsmarknadens parter utveckla vägar för nyanlända in i yrken där det råder brist på arbetskraft, i syfte att snabbt tillvarata nyanländas kompetens och yrkeserfarenhet. Hela 50 arbetsgivarorganisationer och fackliga organisationer har nu påbörjat arbetet inom sina branscher.

Därutöver ges kommunerna ökat stöd för att kunna erbjuda nyanlända barn och ungdomar både en bra utbildning i förskolor och skolor, och det sociala stöd som krävs för att unga ska få en bra start i livet.

Regeringen tar utmaningarna som den snabba befolkningstillväxten medför på allvar, men ser samtidigt den utvecklingspotential och de vinster som finns för vårt land om vi skapar rätt förutsättningar för nyanlända att etablera sig och göra vårt land till sitt. Om vi lyckas kan Sverige bli det land i Europa som har bäst förutsättningar att möta de välfärdsutmaningar som bland annat den demografiska utvecklingen med fler äldre och färre i arbetsför ålder innebär. Därför ligger regeringens fokus på konkreta åtgärder som förbättrar nyanländas möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället och därmed bidra ekonomiskt, socialt, kulturellt och politiskt till Sveriges utveckling.

Ylva Johansson (S), arbetsmarknadsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Utbildningsdepartementet

Investeringar i utbildning avgörande för framtidens jobb

Publicerad 02 juni 2015 Uppdaterad 02 juni 2015

SVT Opinion, 2 juni 2015 "Ett nytt kunskapslyft blir en del av Sveriges nya jobbagenda. Det ska rusta Sverige inför framtidens arbetsmarknad och skapa fler jobb. Det är en av de centrala delarna i vår politik och en strategisk investering som kommer ge fler studenter studieplatser, fler jobb, nya företagsetableringar samt regional och nationell tillväxt", skriver Ylva Johansson (S) och Helene Hellmark Knutsson (S).

Vi vet att framtidens jobb kommer kräva mer utbildning och kompetens. Det är en följd av samhällets utveckling, med en ökad grad av digitalisering och robotisering.

Dessutom kommer samhällsutvecklingen att innebära att kraven på vidareutbildning och kompetensutveckling under hela livet, både på och mellan jobb, kommer att öka.

När vi utformar arbetsmarknadspolitiken är utbildningsfrågorna centrala, och när vi utformar utbildningspolitiken gör vi det också med ett arbetsmarknadsperspektiv.

Vi vet att det kommer att ställas än högre krav på arbetstagarnas kunskap, produktivitet och innovationsförmåga i framtiden. Därför måste människor rustas inte bara för att matchas mot dagens jobb, utan för att även stå sig starka på morgondagens arbetsmarknad.

En av regeringens mest prioriterade frågor är ungdomsarbetslösheten och speciellt långtidsarbetslösheten bland unga. Den som redan i unga år fastnar i

långvarig arbetslöshet, riskerar att få det mycket svårt även i framtiden.

Regeringen förstärker nu ungas jobbchanser genom att införa traineejobb för unga arbetslösa.

Genom att kombinera jobb och yrkesutbildning får unga en fot in på arbetsmarknaden, samtidigt som de får en yrkesutbildning på gymnasial nivå inom ett yrke där det idag råder brist på arbetskraft.

När internationella bolag väljer att förlägga investeringar i Sverige så är tillgången till kompetent personal en nyckelfråga. Att vi är ett framgångsrikt forskningsland är en ytterligare faktor, men det som till sist brukar blir avgörande för beslutet är ändå att det går att rekrytera kompetent personal.

Tyvärr ser vi att antalet högskoleplatser i relation till antalet unga minskat över tid och att antalet internationella studenter minskat. Nyinvesteringar i högre utbildning i hela landet blir därför en avgörande fråga för framtidens jobb.

Det är därför vi i vårändringsbudgeten investerar i ett nytt kunskapslyft som ska sluta rekryteringsgapet. Kraftiga och strategiska investeringar genomförs i högskola, universitet, folkbildning och vuxenutbildning.

Fler ska ges möjlighet att studera vidare, samtidigt som vi höjer kvaliteten på utbildningarna.

I vårändringsbudgeten investerade vi bland annat i en utbyggnad av högskolan med cirka 14 300 platser under mandatperioden. En del av denna riktas in mot bristyrken på arbetsmarknaden som sjuksköterskor, barnmorskor och specialistsjuksköterskor samt lärare.

Men i satsningen ingår även platser som lärosätena själva för förfoga över. Vi vet inte exakt vilka jobb som kommer att uppstå på morgondagens arbetsmarknad, och därför är det viktigt att det finns en flexibilitet i utbildningssystemet.

Det ska vara möjligt att byta jobb, och att omutbilda eller vidareutbilda sig under arbetslivet. Det ska också finnas goda möjligheter för dem som har en utländsk utbildning att komplettera den i de fall det behövs.

Vi vet att det ställs allt högre krav på kompetens på arbetsmarknaden. Vi vet också att vi har möjlighet att möta dessa behov - men för det krävs en klok politik med kunskapsreformer som rustar för det moderna arbetslivet.

Genom satsningar på utbildning bygger vi ett starkt fundament för att kunna möta morgondagens arbetsmarknad. Så formar vi Sveriges nya jobbagenda.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister

Helene Hellmark Knutsson, minister för högre utbildning och forskning

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Målet: Inga dödsfall på våra arbetsplatser

Publicerad 28 april 2015 Uppdaterad 18 maj 2015

Aftonbladet 28 april 2015 I dag den 28 april infaller Världsdagen för arbetsmiljö. Regeringen tar nu fram en strategi för arbetsmiljöpolitiken i nära samarbete med arbetsmarknadens parter. Vi arbetar gemensamt för att möta arbetslivets utmaningar och möjligheter.

2003 började Internationella arbetsorganisationen (ILO), FN:s organisation för sysselsättnings- och arbetslivsfrågor, uppmärksamma Världsdagen för arbetsmiljö för att understryka betydelsen av ett förebyggande arbetsmiljöarbete, byggt på en lång tradition av trepartssamverkan och social dialog. Den 28 april är också en dag som den globala fackliga rörelsen sedan länge förknippat med att hedra arbetstagare som förolyckats i arbetet.

Att partsmodellen är central för arbetsmiljöarbete har vi i Sverige vetat länge. Varje dag arbetar arbetsgivare och skyddsombud i samverkan med arbetstagare för att förbättra arbetsmiljön. Vi har på en stor del av arbetsmarknaden en struktur för att arbeta systematiskt med arbetsmiljö, vilket är en viktig förutsättning för att förebygga och åtgärda risker.

Genom förebyggande arbete, forskning och tillämpning av ny kunskap har till exempel antalet dödsolyckor på arbetsplatsen minskat de senaste 30 åren. Vi har under åren kommit långt men kan också konstatera att mycket arbete återstår. Vi är exempelvis eniga om behovet av forskning och ny kunskap.

Arbetslivet förändras i snabb takt, vilket ger både möjligheter och nya utmaningar för arbetsmiljön. Nya företag och nya produkter och tjänster leder i sig till nya arbetsmiljöer, men även andra faktorer påverkar dagens och framtidens arbetsmiljöarbete. En arbetsmarknad där allt fler arbetstagare

arbetar över landsgränserna är en faktor som vi måste ta hänsyn till. Att anlitandeformerna har blivit fler och att det i många branscher är långt ifrån självklart att den person som utför arbetet har sin arbetsgivare på samma ställe, är en annan faktor.

Teknikutvecklingen, en psykiskt påfrestande arbetsmiljö och det gränslösa arbetet är ytterligare exempel på utmaningar som måste hanteras genom att arbetsmiljöarbetet utvecklas och anpassas. Dessutom förekommer det att företag bryter mot arbetsmiljöregelverket för att få konkurrensfördelar. Att omhänderta och möta de nya utmaningarna är nödvändigt. Samtidigt måste arbetet fortsätta för att hantera de redan kända arbetsmiljöriskerna.

Fina ord och strategiska planer förbättrar inte av sig själv arbetsmiljön, till sist är det det praktiska arbetet på arbetsplatserna som spelar roll. Men vi, regeringen och arbetsmarknadens parter, kan skapa förutsättningar för ett förstärkt arbetsmiljöarbete. Genom det arbete vi gör vill vi att signalerna går fram till varje enskild arbetsplats. Kunskap, attityder och åtgärder på arbetsplatserna är avgörande för att förebygga ohälsa och olycksfall. ILO:s tema för Världsdagen för arbetsmiljö 2015 är "Join in building a Culture of Prevention on OSH". Fritt översatt innebär det en uppmaning att vi tillsammans ska arbeta för att skapa en kultur där vi förebygger ohälsa och olycksfall i arbetslivet.

Nu lägger vi in en extra växel i vårt gemensamma arbete för att förbättra arbetsmiljön. Regeringen utformar nu, i samråd med arbetsmarknadens parter, den strategi som ska bidra till en bra arbetsmiljö och till att färre drabbas av arbetssjukdomar och arbetsolyckor. Ambitionen är att strategin ska utgå från det moderna arbetslivets utmaningar och möjligheter och bland annat omfatta en nollvision för dödsolyckor i arbetslivet. För egentligen borde det vara självklart. Alla arbetstagare ska känna sig trygga med att på deras arbetsplats är det ingen som har kompromissat med arbetsmiljön.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister
Christer Ågren, vice vd, Svenskt näringsliv
Lena Micko, ordförande, Sveriges kommuner och landsting
Torbjörn Johansson, avtalssekreterare, LO
Eva Nordmark, ordförande, TCO
Göran Arrius, ordförande, Saco
Erna Zelmin-Ekenhem, generaldirektör, Arbetsmiljöverket

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Så vill vi säkra den svenska modellen

Publicerad 17 mars 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Aftonbladet 17 mars 2015 Den svenska modellen, där parterna reglerar villkoren på arbetsmarknaden, är som namnet antyder en relativt unik företeelse. Runt om i världen regleras i stället de flesta villkor på arbetsmarknaden via lag. Det höjs ibland röster om att vi i Sverige ska gå samma väg och låta politiker bestämma nivån på lägstalöner eller andra villkor på arbetsmarknaden. Det vore en olycklig väg att gå.

Dagens arbetsmarknad förändras snabbt. Nya produkter och tjänster tas fram medan andra försvinner i ett rasande tempo. Svensk ekonomi och tillväxt präglas i stor grad av andra länders ekonomi. En av vårt lands främsta konkurrensfördelar är att vi tack vare vår modell har en stark omställningsförmåga. När andra länder i allt väsentligt behöver vända sig till lagstiftaren för att göra förändringar i anställningsvillkoren kan våra parter snabbt finna lösningar för nya utmaningar. Vi har förmodligen en av de mest flexibla arbetsmarknader som går att uppnå utan att arbetstagarnas trygghet och inflytande villkoras bort.

För samarbetsregeringen är det självklart att människor ska kunna röra sig fritt och arbeta var de vill inom EU. Den fria rörligheten bidrar till handel, tillväxt och fler jobb. Men vi kan aldrig acceptera att kvinnor och män som kommer till Sverige för att jobba utnyttjas till lägre löner eller sämre villkor. Den fria rörligheten har av högerstyret i Europa överordnats de fackliga rättigheterna och använts som förevändning för att dumpa löner och villkor på arbetsmarknaden.

I Laval-fallet 2007 slog EU-domstolen fast att fackliga krav på likabehandling av arbetstagare var ett hinder för den fria rörligheten och stred mot EU:s utstationeringsdirektiv. Domen var ett angrepp på den svenska kollektivavtalsmodellen, konflikträtten och den fria förhandlingsrätten.

Därför arbetar nu regeringen aktivt på såväl nationell som EU-nivå för att förändra Lex Laval respektive EU:s utstationeringsdirektiv. En viktig del i det arbetet har varit att ge den parlamentariska utstationeringskommittén ett utökat uppdrag. Kommittén ska förutom att se över reglerna kring utstationering på svensk arbetsmarknad också överväga vilka åtgärder som krävs för att stärka kollektivavtalens ställning i utstationeringssituationer. Det är angeläget att arbetstagare som arbetar tillfälligt i Sverige får ett bättre skydd. Slutsatserna som presenteras i maj kommer att vara viktiga för vårt fortsatta arbete.

Arbetstagare som omfattas av kollektivavtal är garanterade en avtalsenlig lön, försäkringar och pensionsförsäkringar. I dag omfattas närmare 90 procent av arbetstagarna på svensk arbetsmarknad av kollektivavtal. Men i sektorer med hög arbetslöshet är ofta organisationsgraden lägre vilket riskerar att pressa löntagarnas villkor och leda till oschysst konkurrens.

För oss är det självklart att arbetstagare inom arbetsmarknadspolitiska program också ska omfattas av schyssta villkor. Arbetslösa ska inte utnyttjas och oseriös verksamhet ska förhindras. Därför ska också nystartsjobben omfattas av kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor.

Företag ska konkurrera på lika villkor så att seriösa företag inte blir utkonkurrerade av oseriösa. Löntagare ska inte behöva tävla om jobben med lägre löner och sämre arbetsvillkor – konkurrens mellan företag ska bygga på kunskap och kompetens, inte sänkta löner eller usla arbetsförhållanden.

Vi vet att kollektivavtalen kommer att vara avgörande när vi möter framtidens utmaningar. Därför är vi beredda att göra vad som krävs för att säkra deras ställning på arbetsmarknaden.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister (S)
Marie Granlund, riksdagsledamot (S) och ordförande i
utstationeringskommittén

Regeringskansliet

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Miljödepartementet, Statsrådsberedningen, Utbildningsdepartementet

Nyanländas etablering i Sverige ska reformeras

Publicerad 19 februari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Dagens Nyheter 19 februari 2015 Det som sker i vår omvärld berör oss alla. Terroristorganisationen IS jakt på flyende familjer, barn som rövas bort av Boko Haram, repressiva stater som förföljer journalister. Det är handlingar som väcker avsky mot förövarna, men också empati med de som drabbas.

Vid varje frukostbord diskuteras frågorna. Tänk om det var våra familjer som hotades? Tänk om det var våra barn som hörde granaterna på natten? Många i Sverige bär själva på minnen från förtryck som nu väcks till liv igen. I dag är över 50 miljoner människor på flykt i världen. Det är den allvarligaste flyktingsituationen sedan andra världskriget. Konflikter runt om i världen tvingar människor att lämna allt de äger för att söka tryggheten i ett annat land. De flyr i desperation från krig, tortyr, förtryck, övergrepp och våldtäkter.

En till två promille av världens flyktingar söker asyl i Sverige. Vi bär en liten del av det globala ansvaret, men det är på kort sikt fortfarande en stor utmaning, även för ett rikt land som Sverige. Våra värderingar och vår respekt för människovärdet innebär att vi har en gemensam uppgift att hjälpa människor i nöd. Regeringen kommer alltid att stå upp för en human asylpolitik och konsekvent försvara asylrätten.

FN:s flyktingkommissarie António Guterres lyfte nyligen fram Tyskland och Sverige som föredömen med sitt ansvarstagande för flyktingmottagande och omfattande stöd till UNHCR. Några få av EU:s medlemsstater tar i dag emot en stor majoritet av de asylsökande i EU. Sverige kommer att söka

internationella samarbeten för att förmå fler EU-länder att öka sitt ansvar för människor som flyr. Därutöver ska Sverige verka inom EU för att skapa fler lagliga vägar för att söka asyl inom unionen samt för att öka mottagandet av kvotflyktingar i andra länder.

Sverige har en reglerad invandring och en asyllagstiftning som baseras på internationella konventioner och EU-rätt. För dem som beviljas asyl börjar resan att bygga upp ett nytt liv i Sverige. Människor har starka drivkrafter att skapa ett hem, skaffa sig ett jobb och en trygg inkomst, få användning av sin kompetens och hitta sin plats i samhället. Regeringens etableringspolitik bygger på dessa drivkrafter.

Sköter vi mottagandet av nyanlända på ett bra sätt så är det en stor möjlighet. Under många års tid har den offentliga debatten präglats av en oro för den demografiska utmaningen, där de yngre i framtiden ska försörja allt fler äldre. Det ökade antalet nyanlända bidrar till att skapa bättre förutsättningar för att hantera denna utmaning.

Många av dem som kommer till Sverige är i yrkesaktiv ålder, har en utbildning, många gånger en högskoleutbildning, och yrkeserfarenhet. Precis som med invandringen från Latinamerika, Mellanöstern och Balkan på 80- och 90-talet, så kommer Sveriges flyktingmottagande att leda till nya kollegor, grannar, vänner och familjemedlemmar som är med och bygger Sveriges välbefinnande. I den globala ekonomin är det en konkurrensfördel att ha goda kunskaper om regioner, och kulturer, och språk, inte minst för ett exportberoende land som Sverige.

Men i dag finns det betydande brister i politiken för nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhället. Så har det varit under lång tid, under både borgerliga och socialdemokratiska regeringar.

Det tar alldeles för lång tid för nyanlända att få ett jobb. När alla kommuner inte tar ansvar för mottagandet, tvingas nyanlända vänta länge på anläggningsboenden i stället för att påbörja sin etablering. De insatser som de nyanlända erbjuds är inte tillräckligt väl anpassade efter målgruppens förutsättningar och behov. Att finna rätt väg och få sina betyg bedömda och sin kompetens validerad kan ta flera år. Det saknas i vissa fall möjligheter till kompletterande utbildning så att yrkesutbildade och akademiker kan få jobb som motsvarar deras kompetens. Många med utländsk bakgrund möter även diskriminering.

Regeringens fokus är att skapa fler jobb, minska klyftorna och öka

sammanhållningen i Sverige. Därför inledde regeringen vid tillträdet ett seriöst arbete för att reformera nyanländas etablering. Under de senaste veckorna har debatten präglats av snabbt hopsatta symbolförslag – som till stor del riskerar att försena etableringen i stället för att snabba på den. Att försämra livet för nyanlända, försvaga anställningstryggheten eller sänka ersättningar och löner kommer inte att underlätta etableringen eller bidra till ökad sammanhållning i Sverige.

Regeringen tar nu fram ett etableringspaket med väl underbyggda reformer inom fyra områden. De enskilda reformerna inom dessa fyra områden kommer att presenteras i takt med att detaljerna färdigställs i regeringskansliet. De första presenteras redan i dag.

1. Snabbt i jobb genom språk, utbildning, validering och bostad. Jobb är det viktigaste för vuxnas etablering. För att fler snabbare ska etablera sig på arbetsmarknaden krävs bättre utbildning i svenska, en effektivare valideringsprocess och ökade möjligheter till kompletterande utbildning i kombination med praktik och jobb. Det krävs också aktiva åtgärder mot diskriminering inom arbetslivet. Regeringen ser att arbetsmarknadens parter har en viktig roll att spela för en snabbare etablering i arbetslivet.

Regeringen kommer också att vidta åtgärder för att det ska byggas fler bostäder, både på kort och lång sikt. Fler bostäder behövs för såväl ungdomar och studenter som nyanlända i de delar av landet där arbetsmarknaden är god.

2. Varje barn och ungdom ska få en bra utbildning i förskola och skola. Kommuner ska ges ökat stöd för att kunna ge nyanlända barn och ungdomar en bra utbildning i förskolor och skolor, och det sociala stöd som krävs för att unga ska få en bra start i livet. Barn och ungdomar ska snabbt lära sig svenska, samtidigt som de fortsätter att utveckla sitt modersmål och sina ämneskunskaper parallellt med svenskundervisningen.
3. Alla kommuner ska bidra i mottagandet. Mottagande av flyktingar är en nationell angelägenhet. Alla kommuner ska vara med och bidra för att nyanlända ska kunna etablera sig så snabbt som möjligt. Samtidigt ska kommunerna få bättre planeringsförutsättningar vid anvisning av nyanlända och möta rimliga och stabila ekonomiska villkor.
4. Det civila samhället har en nyckelroll. Det civila samhället gör redan i dag stora insatser för etableringen runt om i landet. Många människor

ställer upp för att ge nyanlända ett gott mottagande. Det är så vårt land fungerar när det är som bäst, och det är så vi kan hålla samman. Därför ska folkrörelserna och föreningarnas insatser ges stöd så att det blir lättare att bidra till ett värdigt flyktingmottagande. Det gäller alltifrån fadderfamiljer och idrottsverksamhet för barn till mentorer med samma yrkesbakgrund och språkkaféer.

Det här är utgångspunkterna för de reformer som regeringen kommer att presentera. Det innebär också ett vägval för Sverige. Vi kommer inte att presentera symbolförslag som försämrar etableringen. I stället genomför vi väl underbyggda reformer inom ramen för ett brett etableringspaket, så att de som kommer till Sverige ska få använda sin kompetens och dra nytta av sina yrkeserfarenheter. Gemensamt ska vi utveckla vårt land.

Stefan Löfven, Statsminister

Åsa Romson, Klimat- och miljöminister, vice statsminister

Gustav Fridolin, Utbildningsminister

Ylva Johansson, Arbetsmarknadsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Utbildningsdepartementet

Så vill regeringen satsa på invandrade akademiker

Publicerad 05 februari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

DN Debatt 5 februari 2015 Invandringen oundgänglig för att säkra den framtida tillväxten och utvecklingen i Sverige. Ett bra mottagande av nyanlända är därför en framtidsinvestering vi inte har råd att gå miste om, skriver Ylva Johansson (S) och Helene Hellmark Knutsson (S).

Regeringen välkomnar Sacos och andra aktörers insatser för att belysa bristerna i mottagandet och etableringen av nyanlända. Det är oundgängligen en stor utmaning att förbättra insatserna för nyanlända när så många nu söker skydd i Sverige. Samtidigt är det en oundgänglig möjlighet att människor söker sig till vårt land. I en tid då de flesta länder i Europa kämpar med en åldrande befolkning är invandringen oundgänglig för att säkra den framtida tillväxten och utvecklingen. Ett bra mottagande av nyanlända är därför en framtidsinvestering vi inte har råd att gå miste om – inte minst då många nyanlända har värdefulla erfarenheter och utbildningar.

I dag har alltför få utrikes födda ett arbete som motsvarar deras kvalifikationer. Att så många utlandsfödda svenskar inte får jobb som motsvarar deras kvalifikationer innebär förlorade möjligheter både för samhället och för individen. Det vittnar om strukturell diskriminering på arbetsmarknaden, men även om praktiska hinder på grund av utbildnings- och arbetsmarknadspolitiska brister.

Regeringen delar Sacos uppfattning om att de kompletterande utbildningarna är ett av flera viktiga verktyg för att en person med utländsk utbildning ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Ett prioriterat förslag från regeringen är därför att utöka anslagen till de kompletterande utbildningarna med

ytterligare 20 miljoner för 2015 och framåt. Det är en satsning som är väl anpassad till hur mycket utbildningarna i dagsläget bedöms kunna gå att utöka. Regeringen kommer fortsatt att följa hur de kompletterande utbildningarna fungerar, utformas och finansieras.

Hela samhället tjänar på att nyanländas kompetenser tas till vara snabbt. Bedömningar av utländsk utbildning är därmed av stor betydelse för etableringen på arbetsmarknaden eller för tillträde till högre utbildning. Regeringen har därför föreslagit en förstärkning av Universitets- och högskolerådets bedömningsverksamhet under 2015 och 2016.

Många nyanlända saknar kunskap om de möjligheter till kompletterande utbildning, validering och yrkesanpassad svenska som finns. Regeringen undersöker därför hur myndighetssamarbete och informationsutbyte kan förbättras.

I dag är kopplingen mellan personer med utländsk högskoleutbildning och arbetsmarknaden alltför svag. Etableringsuppdraget behöver därför anpassas bättre efter deltagarnas behov av stöd och insatser. Förslag bereds även på hur tiden kan tillvaratas mer effektivt för att korta sträckan från ankomst till etablering på arbetsmarknaden. Det kan handla om att tidigarelägga insatser såsom svenskundervisning, samhällsorientering samt kartläggning av utbildningar och yrkeskompetenser. Det finns också många framgångsrika exempel på regional samverkan där man exempelvis har kunnat erbjuda ett brett och flexibelt utbud av yrkes-SFI, kombinerat med praktik och utbildning. Detta har visat sig underlätta och effektivisera språkinläringen samtidigt som de nyanlända får svensk arbetslivserfarenhet och utbildning.

Till syvende och sist är den bästa insatsen för att fler nyanlända akademiker snabbare ska komma i arbete att skapa en välfungerande arbetsmarknad. Regeringens målsättning är att nyanlända ska komma i arbete eller utbildning betydligt snabbare än i dag. Vår ambition är dessutom inte bara att man ska få ett jobb – utan att man ska få rätt jobb.

Ylva Johansson (S), arbetsmarknadsminister

Helene Hellmark Knutsson (S), minister för högre utbildning och forskning

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Alla ska orka med hela sitt arbetsliv

Publicerad 07 januari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Aftonbladet 7 januari 2015 En vanlig arbetsvecka i Sverige går i genomsnitt en person till jobbet för att aldrig mer komma hem. Det borde vara självklart att ingen ska dö på jobbet, men under året som gått har 50 personer omkommit på svenska arbetsplatser. Året dessförinnan var det 48 personer som förolyckades. Varje liv som spills på grund av brister i arbetsmiljön och säkerheten på arbetsplatsen är en ofattbar personlig tragedi och ett samhällsmisslyckande. Trots detta beslutade den förra regeringen att minska Arbetsmiljöverkets anslag och att skära ned på arbetslivsforskningen.

Många brister i arbetsmiljön handlar i grunden om försämrade arbetsvillkor. Människor med osäkra anställningar saknar ofta den trygghet som krävs för att våga visa på bristerna i arbetsmiljön och tar mindre gärna på sig förtroendeuppdrag som till exempel att bli skyddsombud. Därför går arbetet för en förbättrad arbetsmiljö hand i hand med arbetet för stärkta rättigheter och ökad trygghet för löntagarna.

Många upplever också att tempot i arbetslivet har ökat. Med högre krav och lägre bemanning blir känslan av otillräcklighet allt vanligare. Stressrelaterad ohälsa drabbar i hög utsträckning kvinnor, eftersom kvinnodominerade arbeten ofta är de mest slitsamma fysiskt, psykiskt och emotionellt. Det har samtidigt blivit vanligare att stress och press i arbetslivet betraktas som ett individuellt problem, istället för en fråga om arbetsgivarens ansvar för en

acceptabel arbetsmiljö. Ett modernt och hållbart arbetsliv kräver en jämställd arbetsmarknad och en arbetsmiljöpolitik som ser både mäns och kvinnors arbetsmiljöproblem.

En mer ambitiös arbetsmiljöpolitik prioriteras högt av regeringen. Regeringen hade i budgetpropositionen aviserat satsningar för 2015 som hade gjort det möjligt för Arbetsmiljöverket att rekrytera 40 nya inspektörer. I det paket regeringen presenterade ingick också särskilda satsningar på arbetslivsforskning om kvinnors arbetsmiljöproblem, regionala skyddsombud och företagshälsovårdens kompetensförsörjning. Men regeringens budgetförslag röstades ner av de borgerliga partierna och Sverigedemokraterna, därför blir det inga förstärkta anslag från 1 januari 2015 till Arbetsmiljöverket.

Det hindrar dock inte regeringen från att ta fram en ny strategi för arbetsmiljöpolitiken i nära samråd med arbetsmarknadens parter. Detta arbete inleds nu. Avsikten är att strategin bland annat ska omfatta en nollvision för dödsolyckor i arbetslivet.

I Arbetsmiljöverkets nya regleringsbrev ger regeringen myndigheten ett skarpt uppdrag att i samverkan med polisen och andra berörda myndigheter förstärka tillsynen av så kallade grå företag, företag som bryter mot arbetsmiljöregelverket för att få konkurrensfördelar. Arbetsmiljöverket får också i uppgift att i göra en samlad analys av händelser där personer från ett annat land som arbetar tillfälligt i Sverige har förolyckats eller skadats allvarligt. Satsningen på särskilda förebyggande insatser för kvinnors arbetsmiljö som inleddes av den gamla regeringen kommer att förlängas som planerat.

Det behövs mer resurser till arbetsmiljöarbetet. Men trots att de planerade satsningarna har röstats ner kommer regeringen att se till att arbetsmiljöarbetet ges högre prioritet. Ingen ska behöva dö på jobbet. Alla ska orka med ett helt arbetsliv.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Vi fortsätter kämpa för en bättre arbetsmiljö

Publicerad 15 december 2014 Uppdaterad 02 april 2015

Dagens Arena 15 december 2014 Vi ska göra allt vi kan för att vinna starkare stöd i Sveriges riksdag så att våren 2015 blir våren då arbetsmiljön äntligen får den prioritering som den så länge saknat.

Senast i förra veckan nåddes vi av beskedet om ännu en dödsolycka på en svensk arbetsplats. Förra året omkom 48 personer på svenska arbetsplatser. Varje liv som spills på grund av brister i arbetsmiljön och säkerheten på arbetsplatsen är en ofattbar förlust och en skam för samhället.

De allvarliga bristerna i arbetsmiljön som bevitnas runt om i landet är inte enbart en fråga om personliga tragedier, det är ytterst en fråga om samhällets anständighet.

Jag ser flera utmaningar på arbetsmarknaden som ställer vikten av en god arbetsmiljö på sin spets. De senaste åren har den arbetsrelaterade ohälsan ökat, varav en stor del av ökningen handlar om stressrelaterad ohälsa. Den tekniska utvecklingen har skapat möjligheter för fler att styra sin arbetstid, men riskerar även att skapa ett gränslöst arbetsliv med längre arbetsdagar och krav på ständig tillgänglighet.

Samtidigt upplever många att tempot i arbetslivet har ökat. Med högre produktivetskrav och lägre bemanning i många sektorer blir känslan av otillräcklighet allt vanligare. Vi ser en utbredning av tillfälliga och osäkra anställningar där besked om jobb kan ges samma dag via ett sms.

Den stressrelaterade ohälsan drabbar i hög utsträckning kvinnor, eftersom kvinnodominerade arbeten ofta är de mest slitsamma fysiskt, psykiskt och emotionellt. Ett modernt och hållbart arbetsliv kräver därför en jämställd

arbetsmarknad där kvinnor och män har lika stort inflytande över det egna arbetet, och där kvinnors arbetsmiljö är lika högt prioriterad som mäns.

Många brister i arbetsmiljön handlar i grunden om försämrade arbetsvillkor. Vi har under senare år bevittnat att otrygga anställningar har blivit ännu otryggare och allt vanligare. Det finns en risk att det man tänker sig ska vara steget in på arbetsmarknaden – en tillfällig anställning – börjar permanentas. Människor med osäkra anställningar saknar ofta den trygghet som krävs för att våga påvisa brister i arbetsmiljön och blir mindre benägna att ta på sig förtroendeuppdrag som till exempel skyddsombud.

Det har samtidigt blivit vanligare att stress och press i arbetslivet betraktas som ett individuellt problem, istället för en fråga om ett bristande arbetsmiljöansvar på arbetsplatsen. Därför går arbetet för en förbättrad arbetsmiljö hand i hand med arbetet för stärkta rättigheter och ökad trygghet för löntagarna. Det är viktigt att fler som jobbar på svenska arbetsplatser täcks av de kollektivavtal som bär upp den svenska modellen.

Arbetsmiljön var en av regeringens prioriterade satsningar i budgeten. När de borgerliga partierna och SD fällde regeringens budget föll därmed Arbetsmiljöverkets förstärkta anslag, den särskilda satsningen på kvinnors arbetsmiljö och satsningen på arbetslivsforskningen, samt satsningen de regionala skyddsombuden och företagshälsovårdens kompetensförsörjning som regeringen ville genomföra. Detta i en tid då utmaningarna på arbetsmiljöområdet blir allt mer akuta, och till och med resulterar i att människor förlorar sina liv.

Regeringen kommer därför att göra allt vi kan för att förbättra arbetsmiljön med de verktyg som kvarstår till vårt förfogande, och för att vinna starkare stöd i Sveriges riksdag så att våren 2015 blir våren då arbetsmiljön äntligen får den prioritering som den så länge saknat.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

"A-kassan måste räcka att leva på för tillfälligt arbetslösa"

Publicerad 30 november 2014 Uppdaterad 02 april 2015

Dagens Nyheter 30 november 2014 Viktigt att budgetförslaget antas. En stor del av de arbetslösa är i dag hänvisade till försörjningsstöd. Nu måste vi höja ersättningen i a-kassan och ser till att fler kan ansluta sig. Då blir a-kassan en fungerande omställningsförsäkring, skriver arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S) tillsammans med ledarna för LO, TCO och Saco.

Steg för steg har ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen urholkats. Faktum är att den ersättning som den arbetslöse får i förhållande till den tidigare inkomsten har minskat mer än i något annat OECD-land det senaste årtiondet. Den reala sänkningen av ersättningen har kraftigt försämrat det effektiva försäkringsvärdet och samtidigt har andelen av de arbetslösa som kvalificerat sig för försäkringen minskat dramatiskt.

Dagens arbetsmarknad och globala konkurrens ställer krav på flexibilitet och snabb omställning. Den trygghet som en fungerande arbetslöshetsförsäkring ger är avgörande både för att individen ska våga byta jobb och för att upprätthålla ett brett stöd för en öppen ekonomi med frihandel och arbetskraftsinvandring.

Regeringen, LO, TCO och Saco är eniga om att det finns två huvudsakliga och akuta utmaningar inom arbetslöshetsförsäkringen:

- 1 Ersättningen måste höjas så att arbetslöshetsförsäkringen blir en fungerande

omställningsförsäkring.

Den som blir arbetslös ska inte drabbas av en omedelbar ekonomisk kris. Goda förutsättningar ska ges åt individen att aktivt söka och få ett nytt jobb, i första hand motsvarande dennas kompetens och kvalifikationer.

Nya beräkningar visar att en genomsnittlig tjänsteman i privat sektor i dag endast kan få ut knappt 40 procent av sin arbetsinkomst vid arbetslöshet. För heltidsarbetande arbetare i privat sektor är motsvarande andel 53 procent. Av samtliga heltidsarbetande är det nästa år bara 1 av 100 personer som skulle få ut 80 procent av den tidigare lönen från försäkringen om de blir arbetslösa. Detta har fått till följd att flera fackförbund har tecknat kollektiva inkomstförsäkringar åt sina medlemmar.

Dock är det svårt för fackförbund inom branscher med hög arbetslöshetsrisk att teckna en inkomstförsäkring till en rimlig kostnad för medlemmarna. Inkomstförsäkringarna löser inte heller problemen för de som inte kan kvalificera sig för arbetslöshetsersättning. Den svenska arbetslöshetsförsäkringen liknar mer och mer ett grundtrygghetssystem med en fast nominell ersättning. Urholkningen har gått så långt att det snart inte finns någon skillnad mellan den högsta nivån i arbetslöshetsförsäkringen och nivån på samhällets yttersta skyddsnet, försörjningsstödet. Taket i a-kassan innebär en inkomst efter skatt om cirka 11 000 kr per månad. Samtidigt är försörjningsstödet för en ensamstående person i dag cirka 9 600 kronor.

En höjning av den högsta dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen är av väsentlig betydelse för att a-kassan ska fungera som en inkomstbortfallsförsäkring och ge trygghet för individen vid arbetslöshet. Regeringen har därför föreslagit att den inkomstrelaterade ersättningen i ett första steg höjs så att den högsta dagpenningen uppgår till 910 kronor de första 100 dagarna. Det är en höjning med över 30 procent jämfört med den nivå som gäller i dag. Därefter sker, enligt budgetpropositionen för 2015, en avtrappning till 760 kronor per dag. Höjningen föreslås träda i kraft i maj 2015 och omfattar även den högsta ersättning som lämnas i form av aktivitetsstöd till personer som deltar i arbetsmarknadspolitiska program. Höjningen skulle innebära att den som har en månadsinkomst på 25 000 kronor får 80 procent av sin inkomst de första 100 dagarna.

De föreslagna förbättringarna av arbetslöshetsförsäkringen är ett första viktigt steg mot att återupprätta a-kassan som en fungerande inkomstbortfallsförsäkring. Takhöjningen kan också underlätta för fler fackförbund att skapa kompletterande inkomstförsäkringar för sina

medlemmar. Det är regeringens avsikt att fortsätta förbättra arbetslöshetsförsäkringen så att ersättningen motsvarar 80 procent av lönen under hela perioden.

2 Fler ska kunna kvalificera sig för och ansluta sig till arbetslöshetsförsäkringen.

Nästan två tredjedelar av de arbetslösa som är registrerade hos Arbetsförmedlingen står utan ersättning från försäkringen i dag. Många av dem är hänvisade till kommunens försörjningsstöd, egna besparingar eller hjälp från anhöriga. Fler personer än någonsin är därför beroende av ekonomiskt stöd från kommunerna till följd av arbetslöshet. Det är orimligt och ohållbart att samhällets yttersta skyddsnät behöver användas av personer som är tillfälligt arbetslösa. Under 2013 var ca 47 procent av alla biståndsmottagare, motsvarande 120 000 personer, arbetslösa och stod till arbetsmarknadens förfogande. Merparten av dem saknade helt ersättning i form av a-kassa eller aktivitetsstöd.

En översyn av arbetslöshetsförsäkringen kommer nu ske i nära dialog med parterna med syftet att underlätta för fler att kvalificera sig för och ansluta sig till försäkringen. Arbetslöshetsförsäkringen ska även fortsättningsvis vara en omställningsförsäkring mellan två arbeten, men det bör bli lättare att kvalificera sig. Effektiv kontroll och stävande av missbruk är förutsättningar för att upprätthålla försäkringens legitimitet. Formerna måste dock vara ändamålsenliga. Regeringen har därför aviserat att systemet med aktivitetsrapporter ska ses över som ett led i arbetet med att effektivisera Arbetsförmedlingens verksamhet.

Den svenska modellen bygger på aktivt deltagande och ansvarstagande från tre parter: arbetsgivare, arbetstagare och staten. Nu är det hög tid att staten tar ett större ansvar för arbetslöshetsförsäkringen. Den reala försämringen av a-kassan har fört över en stor del av den ekonomiska risken från samhället till den enskilda individen, vilket inte bara drabbar den som blir arbetslös utan även hotar den modell som historiskt tjänat oss så väl. Urholkningen av arbetslöshetsförsäkringen har tillåtits gå alldeles för långt. Om inte taket i försäkringen höjs nu riskerar det bli det definitiva slutet för den inkomstrelaterade arbetslöshetsförsäkringen. Det vore förödande för svensk arbetsmarknad.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister
Karl-Petter Thorwaldsson, ordförande LO

Eva Nordmark, ordförande TCO
Göran Arrius, ordförande Saco

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Ingen ska mista livet på jobbet

Publicerad 07 november 2014 Uppdaterad 02 april 2015

Svenska Dagbladet 7 november 2014 Nu behövs en ny strategi för arbetsmiljöpolitiken. Den ska tas fram i nära samråd med arbetsmarknadens parter, och avsikten är att strategin ska omfatta en nollvision för dödsolyckor i arbetslivet, skriver arbetsmarknadsminister Ylva Johansson.

I veckan inträffade en tragisk olycka på en byggarbetsplats i Stockholm. Två personer miste livet och en tredje skadades allvarligt. Förra året omkom 48 personer på svenska arbetsplatser. Det är människor som precis som du och jag har familjer och vänner som väntade på att de skulle komma hem från jobbet. Varje liv som spills på grund av brister i arbetsmiljön och säkerheten på arbetsplatsen är en ofattbar förlust och en skam för samhället.

Nu krävs en gemensam kraftsamling från såväl riksdag och regering som från arbetsmarknadens parter för att inte fler ska förolyckas på arbetet. Därför är en förbättrad arbetsmiljö ett av de områden som regeringen väljer att satsa mest på. Jag ser tre strukturella utmaningar framöver.

Sveriges demografiska utveckling med en åldrande befolkning innebär att vi av både privata och samhällsekonomiska skäl måste anpassa arbetslivet så att fler ska kunna arbeta längre. För att klara finansieringen av skolan, vården och omsorgen måste tiden i arbetslivet fördelas mer jämlikt. Dessvärre upplever många en dold åldersdiskriminering som gör att man inte känner sig välkommen på arbetsmarknaden när man är 55+.

Ett annat utbredd problem är att arbetslivet fortfarande leder till att många blir utslitna i förtid. Brister i arbetsmiljön leder fortfarande till att människor slits ut fysiskt och psykiskt, vilket innebär att man inte orkar jobba ett helt arbetsliv. Detta medför stora kostnader såväl för individen som för

samhället.

Den andra utmaningen handlar om att försämrade villkor i arbetslivet skapat nya arbetsmiljöproblem. De senaste åren har den arbetsrelaterade ohälsan ökat, varav en stor del av ökningen handlar om stressrelaterad ohälsa. Många upplever att tempot i arbetslivet har ökat. Med högre produktivitetskrav och lägre bemanning i många sektorer blir känslan av otillräcklighet allt vanligare i relation till eleven, patienten eller kunden. Vi ser en utbredning av tillfälliga anställningar och utsuddade gränser mellan arbete och fritid. Allt fler har osäkra anställningsvillkor där besked om jobb ges samma dag via sms.

Samtidigt har det blivit allt vanligare att stress och press i arbetslivet betraktas som ett individuellt problem, i stället för som brister i arbetsmiljön.

Den tekniska utvecklingen har skapat förutsättningar för ett flexibelt arbete där allt fler kan arbeta utanför arbetsplatsen och styra sin arbetstid. Denna utveckling är i grunden positiv. Samtidigt tenderar den ökade flexibiliteten att även skapa stress, och leda till ett gränslöst arbetsliv med längre arbetsdagar. För att det moderna arbetslivet ska bli hållbart behöver vi en förnyad diskussion om hur vi ska möta dessa nya utmaningar.

Den stressrelaterade ohälsan drabbar i hög utsträckning kvinnor, eftersom kvinnodominerade arbeten ofta är de mest slitsamma fysiskt, psykiskt och emotionellt. Den tredje utmaningen handlar därför om att skapa en jämställd arbetsmarknad där kvinnor och män har lika stort inflytande över det egna arbetet, och där kvinnors arbetsmiljö är lika högt prioriterad som mäns.

Mot bakgrund av dessa utmaningar har regeringen presenterat följande satsningar på arbetsmiljöområdet i budgeten för 2015:

- En ny strategi för arbetsmiljöpolitiken ska tas fram i nära samråd med arbetsmarknadens parter. Avsikten är att strategin ska omfatta en nollvision för dödsolyckor i arbetslivet.
- Arbetsmiljöverkets anslag förstärks med 60 miljoner kronor från och med 2015.
- En tillfällig förstärkning av Arbetsmiljöverkets anslag under 2015 och 2016 med totalt 25 miljoner kronor för särskilda förebyggande insatser för kvinnors arbetsmiljö.
- Det statliga bidraget till regionala skyddsombud ökas med 10 miljoner kronor från och med 2015, och under 2015 med ytterligare 3 miljoner kronor för en särskild utbildningssatsning.
- En särskild satsning på arbetslivsforskningen med totalt 60 miljoner

kronor genomförs under perioden 2015-2018, med fokus på kvinnors arbetsmiljöproblem och arbetsrelaterade ohälsa.

- Företagshälsovårdens kompetensförsörjning främjas genom en avsättning av 2 miljoner kronor 2015 och därefter 10 miljoner kronor per år.

Totalt uppgår satsningarna på en förbättrad arbetsmiljö till 100 miljoner kronor per år under kommande mandatperiod.

Det finns en risk att allt fler i årtal blir kvar i det de tänker sig vara steget in på arbetsmarknaden - en tillfällig anställning. Människor med osäkra anställningar saknar ofta den trygghet som krävs för att våga påvisa brister i arbetsmiljön och blir mindre benägna att ta på sig förtroendeuppdrag som till exempel skyddsombud. Därför går arbetet för en förbättrad arbetsmiljö hand i hand med arbetet för stärkta rättigheter och ökad trygghet för löntagarna. Det är viktigt att fler som arbetar på arbetsplatser som har ett systematiskt arbetsmiljöarbete och täcks av de kollektivavtal som bär upp den svenska modellen.

En trygg och hållbar arbetsmiljö är en rättighet som ska gälla alla som arbetar. Nu tar vi viktiga steg mot en modern och hållbar arbetsmarknad.

YLVA JOHANSSON

Arbetsmarknadsminister (S)